

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

nr. RvVb/A/1516/0833 van 22 maart 2016
in de zaak 1112/0317/SA/3/0273

In zake:

verzoekende partij

tegen:

de **GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR** van het
departement RWO, afdeling Vlaams-Brabant

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Philippe DECLERCQ
kantoor houdende te 3320 Hoegaarden, Gemeenteplein 25
waar woonplaats wordt gekozen

verwerende partij

*Tussenkomen
de partij:*

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Erika RENTMEESTERS
kantoor houdende te 9100 Sint-Niklaas, Vijfstraten 57
waar woonplaats wordt gekozen

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De vordering, ingesteld met een aangetekende brief van 28 december 2011, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van het besluit van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het departement RWO, afdeling Vlaams-Brabant van 23 november 2011 waarbij aan de tussenkomen partij een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het bouwen van een kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallatie met bijhorende infrastructuur met influentcollector en effluentgracht.

De bestreden beslissing heeft betrekking op de percelen gelegen te en met als kadastrale omschrijving .

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De Raad heeft met het arrest van 8 september 2015 met nummer RvVb/S/1516/0005 de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

De verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en heeft een afschrift van het administratief dossier neergelegd. De verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend. De tussenkomende partij heeft een schriftelijke uiteenzetting ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de openbare zitting van 8 december 2015, waar de vordering tot vernietiging werd behandeld.

Kamervoorzitter Filip VAN ACKER heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Thijs VAN DEN AUDENAERDE, die loco advocaat Philippe DECLERCQ verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Erika RENTMEESTERS die verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

De verzoekende partij is schriftelijk verschenen.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de bepalingen van het reglement van orde van de Raad, bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 20 november 2009, zijn toegepast.

De uitdrukkelijke verwijzingen in dit arrest naar artikelen van de VCRO hebben betrekking op de tekst van deze artikelen, zoals zij golden op het ogenblik van het instellen van de voorliggende vordering.

III. TUSSENKOMST

■■■■■ verzoekt met een aangetekende brief van 15 februari 2012 om in het geding te mogen tussenkomen. De voorzitter van de derde kamer heeft met een beschikking van 29 februari 2012 vastgesteld dat er redenen zijn om het verzoek in te willigen en dat de tussenkomende partij beschouwd kan worden als belanghebbende in de zin van artikel 4.8.16, §1, eerste lid VCRO.

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

IV. FEITEN

Op 1 juni 2011 (datum van de verklaring van volledigheid) dient de tussenkomende partij bij de verwerende partij een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“het bouwen van een kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallatie ■■■■■ met bijhorende infrastructuur met influentencollector en effluentengracht”*.

Het project beoogt de aanleg van een rioolwaterzuiveringsinstallatie (KWZI) ontworpen voor de zuivering van stedelijk afvalwater, afkomstig van huishoudens, aangevoerd door het gemeentelijke rioleringsnet met een vuilvracht van 720 inwonersequivalenten. Het project voorziet in de bouw van volgende constructies: een influentcollector van ca. 30 m, een opvoergemaal, een voorbezinktank, twee beluchtingstanks, een nabezinktank, een tussenopvoergemaal, drie rietvelden, verdeelconstructies, ondergrondse putten, een laagspanningsbord en een effluentgracht van ca. 30 m.

De percelen zijn volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 7 maart 1977 vastgestelde gewestplan ‘Halle-Vilvoorde-Asse’, gelegen in agrarisch gebied. De percelen

zijn niet gelegen in een gebied waarvoor een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan geldt, noch binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde, niet-vervallen verkaveling.

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek, georganiseerd van 14 juni 2011 tot en met 14 juli 2011, wordt één bezwaarschrift ingediend door de huidige verzoekende partij.

De gewestelijke erfgoedambtenaar brengt op 14 juni 2011 een gunstig advies uit.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling brengt op 27 juni 2011 het volgende ongunstig advies uit:

“ ...

- *De voorgelegde aanvraag heeft betrekking tot de aanleg van een KWZI die gesitueerd is in agrarisch gebied.*
- *Het betreft de aanleg van een biorotor met 3 nageschakelde rietvelden voor een oppervlakte van 0,3ha*
- *De installatie ligt tussen een zonevreemde woning en een beek en verdeelt door zijn diepe indringing in het achterliggende landschap een actief uitgebaat weideperceel. De bewerkbaarheid van het perceel wordt ernstig verhinderd door versnippering.*
- *Deze KWZI was onderwerp van vooroverleg op het ABO waarbij zowel scenario 1 als scenario 2 vergelijkbaar waren maar waarbij ADLO altijd vanuit landbouwkundig standpunt heeft geopteerd voor scenario 2 waarbij de verstoring van het agrarisch gebied minder ernstig zou zijn, de open agrarische structuur ten westen van de beek behouden zou blijven en de KWZI meer aansloot bij de bebouwing. Deze opmerkingen werden door ADLO nogmaals herhaald in een vooroverleg met Ruimte en Erfgoed. Het is niet omdat ADLO binnen het ABO een minderheidsstandpunt inneemt, dat dit standpunt zomaar kan genegeerd worden.*
- *Gelet op het feit dat de lasten van een bebouwd gebied onder het voorwendsel van algemeen nut kunnen gerealiseerd worden in een agrarisch gebied wanneer realisatie in een woongebied niet haalbaar is, dan moet er ook bij gelijkwaardige scenario's gekozen worden voor dat scenario dat de impact op de agrarische structuur minimaliseert.*
- *De voorliggende plannen zijn geen goed voorbeeld van de minimalisatie van de impact op de agrarische structuur. Hoewel de ruimtelijke impact van rietvelden eerder beperkt is, betekent het toch een netto-inname van agrarische structuur voor zonevreemde activiteiten en qua impact op de agrarische structuur geen voorbeeld van rationeel ruimtegebruik.*
- *Het betreffen werken van algemeen nut.*
- *Gelet op de aard en de ligging is er uit landbouwkundig standpunt overwegend bezwaar tegen de voorgestelde werken.*

Aan het advies is/zijn de volgende voorwaarde(n) verbonden:

- *de afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling kan slechts gunstig advies verlenen voor deze KWZI wanneer ondubbelzinnig wordt aangetoond dat scenario 2 technisch niet haalbaar blijkt of een meer dan aannemelijke meerkost zou vergen.*
- *de aanwezigheid van een reeds goedgekeurde collector kan niet als argument worden gebruikt om scenario 1 te verdedigen gelet op het feit dat deze collector ook naast de inplantingsplaats van scenario 2 passeert.*

“ ... ”

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente [REDACTED] brengt op 29 augustus 2011 het volgende gunstig advies uit:

“ ...

De aanleg van waterzuiveringsstation is in strijd met de agrarische bestemming van het geldend gewestplan. In toepassing van art. 20 kan voor de aanleg uitzondering worden gemaakt om reden dat het waterzuiveringsstation een noodzaak is ter uitvoering van de Vlaamse en Europese wetgeving en regelgeving inzake waterkwaliteit van oppervlaktewaters. Gelet op het gevolgde traject voorafgaand het indienen van de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag is gebleken dat een inplanting op de huidige locatie de beste keuze is op korte en lange termijn. Het algemeen belang wordt door deze inplanting niet geschaad.

De inkleding en de inpassing van de constructie op het terrein wordt in deze aanvraag beoordeeld.

Aan de overzijde van de straat, rechtover beide betrokken percelen bevindt zich al een bos, welke doorloopt over de [REDACTED] richting [REDACTED]. Samen met de nieuwe aanplant van de groenbuffer zal dit aanleiding geven tot een gesloten geheel waarbinnen dan via de poort het zuiveringstation zichtbaar zal zijn. De rietvelden bevinden zich ongeveer 2,5 m hoger dan het niveau van de voorliggende straat binnen het glooiend landschap. Het rietveld is uiteraard niet omkleed met een groenbuffer. De voorgestelde maatregelen zullen op termijn, na het volgroeien van de groenbuffer als geheel inpassen in de omgeving.

...”

De verwerende partij beslist op 23 november 2011 een stedenbouwkundige vergunning te verlenen. De verwerende partij motiveert haar beslissing als volgt:

“ ...

STEDENBOUWKUNDIGE BASISGEGEVENS UIT DE PLANNEN VAN AANLEG/RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN

Ligging volgens de plannen van aanleg + bijhorende voorschriften

De aanvraag is volgens het gewestplan HALLE-VILVOORDE-ASSE (KB 07/03/1977) gelegen in een agrarisch gebied.

...

Overeenstemming met dit plan

Het bouwen van een kleinschalige waterzuiveringsinstallatie is principieel niet in overeenstemming met de bovenvernoemde geldende voorschriften.

Afwijking van stedenbouwkundige voorschriften

Art. 20 van het KB van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen bepaalt dat:

...

De hoogdringendheid van dit project komt in elk geval voort uit de Europese Richtlijnen (Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater), die stellen dat de waterlopen in de lidstaten tegen 2015 over een goede waterkwaliteit dienen te beschikken.

Sinds 1 januari 1991 is de [REDACTED] door het VLAAMS GEWEST belast met het uitvoeren van het door de Vlaamse Regering vastgelegde investeringsprogramma aangaande rioolwaterzuiveringsinfrastructuur.

Het VLAAMS GEWEST heeft volgende taken toevertrouwd aan de [REDACTED]:

..

Conform het optimalisatieprogramma 2009-2013 heeft de [redacted] van de Vlaamse Minister bevoegd voor Leefmilieu de opdracht gekregen het project "[redacted]" uit te voeren.

Het project [redacted] heeft als doel de zuivering van de vuilvracht komende van de deelgemeente [redacted] ([redacted]) en [redacted] in de gemeente [redacted].

Het technisch plan van dit project werd goedgekeurd op 3 maart 2010.

Door de bouw van de KWZI wordt de vuilvracht van de deelgemeente [redacted] ([redacted]) en van de [redacted] in de gemeente [redacted] gezuiverd.

Het effluent van de KWZI wordt geloosd in [redacted] met de bedoeling de kwaliteit van de beek te verbeteren tot drinkwaterkwaliteit.

Met de uitvoering van dit project wordt onmiddellijk een vuilvracht van 316 huishoudelijke inwonersequivalenten (IE's) gesaneerd en bij de uitbouw van het volledige collectorenstelsel wordt een vuilvracht van 824 bijkomende huishoudelijke IE's aangesloten op de RWZI.

De realisatie van het project 20.766 zal bijgevolg leiden tot een aanzienlijke verbetering van de waterkwaliteit in de regio Waarbeke en Galmaarden.

In het kader van het project "[redacted]" werd het Vlaams Gewest voor rekening van de [redacted] bij Ministerieel Besluit van 28 april 2011 "houdende machtiging tot hoogdringende onteigening en algemene nutte van onroerende goederen bestemd voor de oprichting van een rioolwaterzuiveringsinfrastructuur te [redacted]" (...) gemachtigd over te gaan tot de onteigening, bij toepassing van de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden bedoeld bij artikel 5 van de wet van 26 juli 1962, van de volle eigendom van een deel, zijnde 2.971 m², van het perceel grond gelegen op het grondgebied van de gemeente [redacted], kadastraal gekend als [redacted], in eigendom van de [redacted].

Het onteigeningsbesluit bepaalt immers met betrekking tot de ligging van de KWZI:

"Overwegende dat de KWZI ingeplant wordt op de rechteroever van de [redacted], ten westen van de [redacted]; dat deze keuze gestaafd is op de adviezen van en een besprekingsvergadering met de vergunningsverlenende instanties;

Overwegende dat de KWZI bijgevolg ingeplant wordt nabij het zwaartepunt van de huidige vervuiling;

...

Overwegende dat er twee locaties werden onderzocht voor het inplanten van deze KWZI;

- dat beide scenario's gelegen zijn in landschappelijk waardevol agrarisch gebied op een permanent cultuurgrasland grenzend aan de Bronstraat;
- dat er op beide oevers van de Waerbeek een inplantingsplaats werd onderzocht;
- dat het scenario op de linkeroever van de Waerbeek niet werd weerhouden;
- dat ervoor werd geopteerd de KWZI in te planten op dezelfde oever van de [redacted] als de toevoercollector ([redacted]) namelijk op het perceel kadastraal gekend als [redacted];
- dat in dit scenario de [redacted] niet gekruist hoeft te worden; dat het perceel tevens een vlakker terrein betreft;
- dat de keuze van het perceel tevens zal resulteren in een lager energieverbruik aangezien de pompen een kleinere opvoerhoogte zullen moeten overbruggen;

Op 01/06/2011 heb ik advies gevraagd aan Departement Landbouw en Visserij. Dit advies werd uitgebracht op 27/06/2011 en ontvangen op 30/06/2011. Hierin wordt gesteld dat: "De afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling kan slechts gunstig advies verlenen voor deze KWZI wanneer ondubbelzinnig wordt aangetoond dat scenario 2 technisch niet haalbaar lijkt of een meer dan aannemelijk meerkost zou vergen."

Uitvoeringstechnisch is de rechteroever echter voordeliger aangezien het terrein naast de bebouwing zich op een relatief vlak, hoger gelegen plateau bevindt. Concreet betekent dit een betere grondgesteldheid (betere draagkracht, minder drassig terrein, minder nivelleringswerken), wat een gunstige impact heeft op de kosten en de technische uitvoerbaarheid.

De KWZI wordt niet onmiddellijk naast de [REDACTED] geplaatst omdat hier overstromingsgevaar dreigt.

Gelet op de motivering opgenomen in het onteigeningsbesluit dd. 28 april 2011 is scenario 2 niet weerhouden en bijgevolg dient dan gesteld dat het advies van Land gunstig is.

Omwille van bovenvernoemde redenen is, mits een behoorlijke inplanting en vormgeving van het RWZI (...) in het betrokken agrarisch gebied, de aanvraag in toepassing van bovenvernoemd artikel 20 mogelijk.

...

HISTORIEK

Op 9 november 2010 werd door de gewestelijk stedenbouwkundige ambtenaar een stedenbouwkundige vergunning verleend aan [REDACTED] voor het aanleggen van [REDACTED] te [REDACTED].

Op 16 juli 2010 werd een eerste bouwaanvraag ingediend door [REDACTED] voor de bouw van een KWZI op de betrokken terreinen. De gewestelijk stedenbouwkundige ambtenaar nam contact op met de bouwheer om de ruimtelijke impact van het toen voorgelegde bouwproject te bespreken. Op basis van dit overleg besliste [REDACTED] op 3 mei 2011 deze bouwaanvraag in te trekken.

BESCHRIJVING VAN DE OMGEVING EN DE AANVRAAG

Door de reeds bestaande bebouwing en de reeds aanwezige infrastructuur is de ordening van het gebied gekend.

De bouwplaats is gelegen in een landbouwgebied dat hoofdzakelijk bestaat uit weilanden, akkerlanden en bosjes.

In het gebied bevindt zich verspreide bebouwing als uitloper van het centrum van de gemeente [REDACTED].

Het betrokken perceel is een weiland.

Op het rechts aanpalend perceel bevindt zich een residentieel hoevegebouw opgericht op normale afstand uit de voorliggende rijweg en op korte afstand uit de zijdelingse perceelsgrenzen.

Het rechts aanpalend perceel is weiland.

Dit weiland grenst langs rechts aan de [REDACTED] die afgeboord is met een bomenrij.

Op dit perceel werd op 9 november 2010 de collector, de overstort van de toekomstige waterzuiveringsinstallatie en de oeverversterking vergund.

Het project voorziet in de bouw van een kleinschalig waterzuiveringsstation ten behoeve van de gemeente [REDACTED].

Het betreft een installatie voor de zuivering van een vuilvracht van 720 inwonersequivalenten.

De zuiveringsinstallatie omvat enkele monoliete constructies zoals onder meer een pompput, een voorbezinktank, twee beluchtingsrotors, een nabezinktank en een lozingsconstructie.

Deze constructies bevinden zich aan de voorkant van het perceel en worden omgeven door een groen scherm met een gemiddelde breedte van 5 m.

Verderop het perceel worden drie rietvelden met een oppervlakte van ongeveer 17 m bij 20 m aangeplant ter zuivering van het afvalwater. Naast de drie rietvelden wordt een bezinkingsgracht aangelegd.

Langs de straatzijde wordt een lozingsconstructie geplaatst en een nieuwe landschapsgracht over het rechts aanpalend perceel naar de [REDACTED]

WATERTOETS

...

De aanvraag werd getoetst aan het watersysteem, aan de doelstellingen van artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid, en aan de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan.

Het aansluitend terrein richting [REDACTED] ligt in een mogelijk overstromingsgevoelig gebied; doch het terrein van [REDACTED] wordt langs de zijde van de [REDACTED] plaatselijk verhoogd zodat in alle redelijkheid dient gesteld dat het terrein van [REDACTED] niet zal overstromen; bovendien wordt de buffercapaciteit van het terrein die wel in overstromingsgevoelig gebied ligt niet gewijzigd door het zuiveringsstation op een hoger perceel te voorzien in plaats van lager gelegen buffervolume te verminderen.

...

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

Deze beoordeling - als uitvoering van art. 1.1.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening gericht op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling en met oog voor de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen - houdt rekening met de criteria als uitvoering van art. 4.3.1 van de codex.

De inkleding en de inpassing van de constructie op het terrein wordt in deze aanvraag beoordeeld. Aan de overzijde van de straat, rechtover beide betrokken percelen bevindt zich al een bos, welke doorloopt over de [REDACTED] richting [REDACTED]

Samen met de nieuwe aanplant van de groenbuffer zal dit aanleiding geven tot een gesloten geheel waarbinnen dan via de poort het zuiveringstation zichtbaar zal zijn.

De rietvelden bevinden zich ongeveer 2,5 m hoger dan het niveau van de voorliggende straat binnen het glooiend landschap.

Het rietveld is uiteraard niet omkleed met een groenbuffer.

De voorgestelde maatregelen zullen op termijn, na het volgroeien van de groenbuffer als geheel inpassen in de omgeving.

...

Dit is de bestreden beslissing.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig is ingesteld. Er worden op dit punt geen excepties opgeworpen.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partij

Standpunt van de partijen

1.

De verwerende partij betwist het belang van de verzoekende partij als volgt:

“ ...

In de vordering, die tevens de vordering tot schorsing en nietigverklaring inhoudt, heeft verzoekende partij het moeilijk te herstellen ernstig nadeel onder IV beschreven, waarbij enkel de 1ste alinea over het belang handelt.

Verzoekende partij stelt dat nu de stedenbouwkundige vergunning werd afgeleverd voor de realisatie van een RWZI die onmiddellijk grenst aan de woning van verzoeker op een perceel dat behoort tot de aanhorigheden van het woonhuis, verzoeker nadelen of hinder kan ondervinden van de voorziene installatie en het belang niet kan worden betwist.

Nochtans is het eenvoudige nabuurschap onvoldoende als belang.

De vereisten voor het weerhouden van het belang zijn bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen strenger dan de rechtspraak van de Raad van State voor het belang stelt.

Het komt aan de verzoekende partij toe om in het kader van het belang expliciet en concreet de nadelen of de hinder te beschrijven welke hij kan ondervinden door de bestreden beslissing.

Om als derde belanghebbende bij de Raad een beroep te kunnen instellen vereist art. 4.8.16, §1, 1ste lid, 3° VCRO dat de verzoekende partij als natuurlijke persoon, of als rechtspersoon, rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing. En alhoewel het hoger genoemde artikel niet vereist dat deze hinder of nadelen zeker zijn heeft uw Raad reeds ondubbelzinnig geoordeeld:

“Wel zal de verzoekende partij het bestaan van deze hinder of nadelen voldoende waarschijnlijk moeten maken, de aard en de omvang ervan voldoende concreet moeten omschrijven en tegelijk zal de verzoekende partij dienen aan te tonen dat er een rechtstreeks of onrechtstreeks causaal verband bestaat tussen de uitvoering of de realisatie van de vergunningsbeslissing en de hinder of de nadelen die zij ondervindt of zal ondervinden ...” (arrest nr. A/2011/0061 van 4 mei 2011).

...”

2.

De verzoekende partij antwoordt hierop het volgende:

“
...

4. De verwerende partij werpt een exceptie op waarin het belang van de verzoeker wordt betwist omdat eenvoudig nabuurschap daartoe onvoldoende zou zijn en de nadelen of de hinder onvoldoende omschreven zijn. Onder "IV. Belang en moeilijk te herstellen ernstig nadeel" in het inleidend verzoekschrift wordt evenwel op omstandige en nauwkeurige wijze uiteengezet welke hinder en nadelen voor verzoeker voortvloeien uit de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

5. Met betrekking tot het belang betwist de tussenkomende partij dat er een verhoogd risico op overstromingen zou zijn. Zij stelt dat de aanleg van de voorziene installatie een positief effect zal hebben op de waterhuishouding, omdat de waterkwaliteit zal verbeteren en omdat de zuivering aanleiding geeft tot een vertraagde lozing doordat een buffervolume wordt gecreëerd.

Verzoeker heeft ten eerste nooit betwist dat de waterkwaliteit van het gezuiverde afvalwater zou verbeteren, maar ziet niet in hoe een betere waterkwaliteit van invloed kan zijn op een verhoogd of verlaagd risico op overstromingen aangezien de totale waterhoeveelheid daardoor niet wordt door gewijzigd.

Ten tweede stelt de tussenkomende partij dat bij droog weer een buffervolume ontstaat doordat de collector dan leeg is. Verzoeker antwoordt daarop dat altijd afvalwater in de collector wordt gebracht, niet alleen bij regenweer. Overstromingen komen bovendien niet voor bij droog weer maar na periodes van regenval. Op zulk ogenblik zit de collector gegarandeerd vol en wordt het regenwater dat erin valt onmiddellijk via de overloop naar de beek afgevoerd. Van een vertraagde afvoer is geen sprake. De elementen die verzoeker aanhaalt in zijn inleidend verzoekschrift om een groter risico op overstromingen aannemelijk te maken worden op deze manier niet weerlegd. Door de brief die de tussenkomende partij op 30 april 2012 aan de omwonenden heeft doen bezorgen (stuk 3), worden zij integendeel nog versterkt. Uit deze brief blijkt dat niet minder dan 100.000 liter rioolwater per dag naar de installatie zal worden gevoerd en er na zuivering ook zal worden geloosd. Zoals gesteld in het inleidend verzoekschrift zal deze massa water, gecombineerd met grote hoeveelheden regenwater die door ontoereikende infiltratievoorzieningen niet meer in de bodem kunnen dringen, het overstromingsrisico in dit reeds waterziek gebied ernstig verhogen. De infiltratievoorzieningen zijn onvoldoende omdat uit de nota bij het aanvraagdossier blijkt dat een compenserende infiltratie van 720 m² is voorzien, terwijl de totale oppervlakte waarin geen infiltratie meer mogelijk is meer dan 1.000 m² bedraagt (de drie rietvelden elk zijn 17x20 meter groot, zodat deze oppervlakte alleen al meer dan 1.000 m² bedraagt). Noch de verwerende, noch de tussenkomende partij ontkennen dat.

Deze partijen betwisten evenmin dat door het afgraven van het betrokken perceel de natuurlijke buffer tussen de woning en de overstromingsgevoelige oevers van de Waarbeek wordt weggenomen.

6. Verzoeker heeft in zijn verzoekschrift de schending aangevoerd van artikel 5.2.1.5., § 5, van Vlare II dat oplegt dat rond installaties als deze die het voorwerp van voorliggend

beroep uitmaken, een groenscherm van minstens vijf meter breed moet worden aangelegd om hinder voor de omgeving te beperken. Nu in de bestreden beslissing deze bepaling niet wordt gerespecteerd, heeft verzoeker er uiteraard alle belang bij deze beslissing te bestrijden, teneinde hinder van de installatie voor hemzelf en de leden van zijn gezin te verminderen of vermijden.

7. Het bestaan van nadelen die volgen uit het vergunnen van de betrokken installatie kan niet worden ontkend. Het belang bij voorliggend beroep dient te worden aangenomen.

...

Beoordeling door de Raad

1.

Om als derde belanghebbende bij de Raad een beroep te kunnen instellen, vereist artikel 4.8.16, §1, eerste lid 3° VCRO dat de verzoekende partij, als natuurlijke persoon of als rechtspersoon, rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing. Artikel 4.8.16, §1, eerste lid, 3° VCRO vereist derhalve niet dat het bestaan van deze hinder of nadelen absoluut zeker is.

Wel zal de verzoekende partij het mogelijk bestaan van deze hinder of nadelen voldoende waarschijnlijk moeten maken, de aard en de omvang ervan voldoende concreet moeten omschrijven en tegelijkertijd zal de verzoekende partij moeten aantonen dat er een rechtstreeks of onrechtstreeks causaal verband kan bestaan tussen de uitvoering of de realisatie van de vergunningsbeslissing en de hinder of nadelen die zij ondervindt of zal ondervinden. In voorkomend geval zal de verzoekende partij beschikken over het rechtens vereiste belang om conform artikel 4.8.16, §1, eerste lid, 3° VCRO een beroep in te stellen bij de Raad.

Met het oog op het onderzoek en de beoordeling van het belang waarop een verzoekende partij zich steunt, kan de Raad rekening houden met de gegevens uit het gehele verzoekschrift, met inbegrip van het deel waarin het moeilijk te herstellen nadeel wordt uiteengezet.

2.

Met de verwerende partij is de Raad van oordeel dat het loutere nabuurschap op zich niet zonder meer kan volstaan om de verzoekende partij het rechtens vereiste belang bij het beroep te verschaffen. De verzoekende partij maakt in haar verzoekschrift evenwel voldoende aannemelijk dat zij als bewoner van het naastliggende perceel zowel rechtstreekse als onrechtstreekse hinder en nadelen kan ondervinden ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing.

Met name wordt gewezen op de verstoring van de waterhuishouding en de verschraling van de percelen door verlaging van het maaiveld. De verzoekende partij vreest dat dit aanleiding zal geven tot een groter overstromingsgevaar en tot beschadiging van de aanwezige bomen en struiken op haar percelen, waardoor tevens haar uitzicht zou wijzigen. De aard en de omvang van deze hinder en nadelen worden in het licht van de toepassing van artikel 4.8.16, §1, eerste lid 3° VCRO, voldoende concreet omschreven en er valt niet te betwisten dat er een causaal verband kan bestaan met de bestreden beslissing.

De exceptie van de verwerende partij wordt verworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Eerste middel – eerste en tweede onderdeel

Standpunt van de partijen

1.

In een eerste middel roept de verzoekende partij de schending in van de artikelen 2, 6°, 13, §5 en §6, 14 en 16, §1 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (decreet Natuurbehoud), van artikel 8, §2, van het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (besluit Natuurbehoud) en van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen. De verzoekende partij ontwikkelt het middel als volgt:

“ ...

- **Eerste middelonderdeel**

In het bezwaarschrift dat de verzoeker tijdens het openbaar onderzoek heeft ingediend, werd gewezen op het groenscherm dat momenteel aanwezig is op het perceel waarop de vergunde installatie is gepland (stuk 2). Er werden foto's van bijgevoegd. Nergens in de bestreden beslissing wordt gemotiveerd waarom het bestaande groenscherm precies moet verdwijnen of waarom het niet zou kunnen worden behouden. Er wordt enkel gesteld dat na de bouw van de KWZI een groenscherm zal worden voorzien met dezelfde streekeigen soorten als deze aanwezig in de kleine landschapselementen die worden gerooid. Het Agentschap Natuur en Bos zou dergelijk scenario hebben goedgekeurd.

Zoals in de bestreden beslissing wordt aangegeven maakt het groenscherm (met een lengte van ongeveer 30 meter) aan de perceelsgrens een klein landschapselement uit in de zin van artikel 2, 6°, van het decreet Natuurbehoud. Het begrip "klein landschapselement" wordt daar als volgt gedefinieerd :

...

Artikel 13, §5 van dat decreet en artikel 8, §2, van het besluit Natuurbehoud bepalen dat het geheel of gedeeltelijk wijzigen van kleine landschapselementen of de vegetatie ervan in agrarisch gebied afhankelijk gemaakt wordt van het verkrijgen van een vergunning.

Artikel 13, §6 van het decreet Natuurbehoud stelt daarnaast :

...

Het artikel 14 waarnaar wordt verwezen bepaalt :

...

Het vermelde artikel 16, § 1, bepaalt :

...

Uit de geciteerde bepalingen vloeit voort dat de overheid bij het onderzoek van een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag een onderzoek dient te voeren waarbij wordt nagegaan of alle maatregelen zijn genomen om de vernietiging van kleine landschapselementen te voorkomen of te beperken, en of de schade eraan niet kan worden voorkomen. Slechts indien uit zo een onderzoek zou blijken dat vernietiging of schade niet kan worden voorkomen of beperkt, kan worden volstaan met maatregelen om de aangerichte schade te herstellen (zie o.m. arrest Raad van State nr. 194.119 van 20 mei 2011, p.8-9).

In voorliggend geval wordt niet de minste aanzet gegeven tot dergelijk onderzoek, in de bestreden beslissing wordt onmiddellijk gesteld dat een nieuw groenscherm met dezelfde soorten zal worden voorzien. In de praktijk is het nochtans perfect mogelijk de ingang tot de installatie opzij van het perceel rechts te voorzien zodat de bestaande perceelsrandbegroeiing kan blijven bestaan. Doordat de overheid een dergelijk onderzoek niet heeft gevoerd schendt de bestreden beslissing de hierboven geciteerde bepalingen van het decreet- en het besluit Natuurbehoud en de motiveringsplicht.

- **Tweede middelonderdeel**

Tijdens de bezwaarprocedure werd gesteld :

"Uit de laatste pagina van de nota bij het aanvraagdossier blijkt dat tijdens de duur van de werken bemalingen zullen worden uitgevoerd om de grondwatertafel tijdelijk met 5,35 m te verlagen. Eerst zal het maaiveld sterk worden verlaagd, om dan in dat verlaagde niveau bouwputten te graven waarbij bemalingen worden toegepast. Deze bemalingen hebben volgens de nota van de [REDACTED] een invloed tot op 25 meter afstand. Rakelings naast de grens van het perceel, ruim binnen de 25metergrens, in de tuin van de woning, bevinden zich hoogstammige bomen waarvan door het afgraven van de bovenlaag ernaast een deel van het wortelstelsel zal worden vernield, en daar bovenop zal door de verlaging van de grondwatertafel gedurende langere periode de rest worden vernield. Het voorgestelde ontwerp en de manier om het te realiseren, leiden tot de vernietiging van deze hoogstammen".

In de bestreden beslissing wordt daarover gemotiveerd :

"Tijdens de werken zal een grondwaterbemaling worden toegepast. Het betreft meestal vrij ondiepe leidingen of constructies waarbij weinig grondwaterverlaging nodig is en waarbij er geen invloed naar de omliggende gebieden merkbaar is. Er zijn echter wel enkele constructies die dieper gelegen zijn en waarbij wel een invloed zal zijn, het betreft de influentpompput en de nabezinktank. De werkzone ligt echter niet in een duingebied of andere kwetsbare gebieden".

Er wordt met andere woorden helemaal niet geantwoord op het ingediende bezwaar. Er wordt enkel erkend wat al in dat bezwaar wordt gesteld, dat er een invloed zal zijn, en daar wordt aan toegevoegd dat de werkzone zich echter niet in een duingebied of ander kwetsbaar gebied bevindt. Het decreet Natuurbehoud en zijn uitvoeringsbesluit zijn evenwel niet alleen van toepassing in duingebied of andere kwetsbare gebieden. Zoals hierboven aangetoond dient de overheid bij de beoordeling van een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning een onderzoek te voeren waarbij wordt nagegaan of alle maatregelen zijn genomen om schade aan de natuur te voorkomen of te beperken, en of de schade eraan niet kan worden voorkomen, ook in agrarisch gebied.

Dergelijk onderzoek werd helemaal niet gevoerd, zodat opnieuw dient te worden besloten tot een schending van de motiveringsverplichting en van de bij aanvang van het middel aangehaalde bepalingen van het decreet- en het besluit Natuurbehoud.

...

2.

De verwerende partij antwoordt hierop als volgt:

" ...

Klaarblijkelijk wil verzoekende partij dat de beslissende overheid in het kader van het beoordelen van de vermijdbare schade aan de natuur, eerst een onderzoek dient te doen naar het voorkomen en beperken van de schade om, indien dit niet mogelijk zou zijn, voorwaarden op te leggen om deze te herstellen.

Dan vaststellen dat de overheid redelijkerwijze uit de plannen van de aanvraag en de aard van de constructies, evenals de inplanting, niet anders kon dan vaststellen dat de bestaande struiken dienden gerooid te worden en dat er een nieuwe groenbuffer diende aangeplant te worden.

Uit de plannen van de aanvraag en het aanvraagdossier kan niet anders worden vastgesteld dan dat precies het aspect van de aanwezige beplanting, inzonderheid het kleine landschapselement, onderzocht werd.

Verzoekende partij zelf moet echter om te stellen dat het aanwezige landschapselement kon behouden worden, een andere mogelijke ingang voorzien van de installatie, nl. opzij van het perceel rechts.

Daarmee stelt verzoekende partij zelf vast dat met de aanvraag zoals zij voorlag, uiteraard met inbegrip van de ingang naar de installatie, het noodzakelijk was om dit klein landschapselement te verwijderen om nadien een herbeplanting te voorzien.

Het 1ste onderdeel is dan ook ongegrond.

...

Ook wat dit aspect van de grondwatertafel betreft is verzoekende partij van oordeel dat er geen antwoord gegeven werd op het bezwaar en stelt verzoekende partij dat niet het nodige onderzoek werd gevoerd of alle maatregelen zijn genomen om schade aan de natuur te voorkomen en/of te beperken.

In de beschrijvende nota gevoegd bij de stedenbouwkundige vergunning is, specifiek m.b.t. de bemaling, gesteld wat in de bestreden beslissing is overgenomen, nl. dat het meestal vrij ondiepe leidingen en constructies betreft waarbij weinig grondwaterverlaging nodig is en waarbij er geen invloed naar de omliggende gebieden merkbaar is.

Er wordt eveneens gesteld dat er echter wel enkele constructies dieper gelegen zijn en waarbij er wel een invloed zal zijn, het betreft de influentpompput en de nabezinktank.

Daarover wordt er gesteld:

“Op basis van de beschikbare grondonderzoeken leiden wij af dat het grondwater ongeveer op het peil 47.82. Voor de bemaling rekenen we veiligheidshalve met een waterafstand van 48.82. De bodem bestaat uit leemachtig fijn zand (coëff. 3 x 10 – 6de). Op basis hiervan kunnen de pompdebieten en invloedstralen bepaald worden.

Voor de influentpompput dient het grondwater ca 5,35 m verlaagd te worden. Het betreft een bouwput van ongeveer 5 x 5 m, beschoeid met damwanden. Het verwachte pompdebiet is ca 1 m³/h en de invloedstraal is ca 25 m.

Voor de influentcollector dient het grondwater ca 4,05 m verlaagd te worden. Het betreft een bouwput van ongeveer 5 x 30 m, beschoeid met damwanden. Het verwachte pompdebiet is ca 0,5 m³/h en de invloedstraal is ca 20 m.

Voor de nabezinktank dient het grondwater ca 3,35 m verlaagd te worden. Het betreft dan een bouwput van ca 10 x 10 m. Het verwachte pompdebiet is ca 0,5 m³/h en de invloedstraal is ca 25 m.

Op basis van de beschikbare sonderingen leiden wij af dat de theoretische zettingen binnen de invloedstraal beperkt blijven tot 5 cm, de werkelijk optredende zettingen blijven meestal beperkt tot de helft van deze waarden. Bovendien bevindt zich binnen deze invloedzone geen bebouwing.”.

En voor wat de ligging in natuurgebied wordt eraan toegevoegd:

“De RWZI is gelegen in agrarisch gebied. Aangezien de werkzone niet in duingebied of ander kwetsbare gebieden is gelegen, zal de aannemer vóór het starten van de werken melding doen o.b.v. een eigen bemalingsnota.”.

Vermits het bezwaar uitdrukkelijk wordt aangehaald in de bestreden beslissing en beantwoord, kan niet anders dan worden vastgesteld dat de beslissende overheid het onderzoek heeft gevoerd naar het bezwaar om het te weerleggen.

De beantwoording kan niet anders begrepen worden dan dat de beslissende overheid van oordeel is dat het geopperde bezwaar uit hoofde van de grondbemaling tijdens de werken niet te weerhouden.

Het 1ste middel is dan ook ongegrond.

...”

3.

De tussenkomende partij voegt hieraan nog het volgende toe:

“ ...

Verzoekende partij beroept zich op de schending van enkele bepalingen van het Decreet Natuurbehoud en haar uitvoeringsbesluit. Onder meer het artikel 14 van het Decreet Natuurbehoud wordt ingeroepen, dat elke persoon verplicht om alle maatregelen te nemen om schade aan de natuur te vermijden. Dit artikel vormt evenwel geen beoordelingskader voor stedenbouwkundige vergunningen maar valt onder het handhavingscontentieux. Een schending hiervan kan bijgevolg niet leiden tot de onwettigheid van de bestreden beslissing.

Hetzelfde geldt voor artikel 13 van het Decreet Natuurbehoud en artikel 8 § 2 van het Besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu: deze artikels voeren een natuurvergunningsplicht in voor het wijzigen van bepaalde kleine landschapselementen. Mochten deze artikels van toepassing zijn (hetgeen door verzoeker niet aangetoond wordt), dan houdt dit enkel in dat tussenkomende partij over een afzonderlijke natuurvergunning moet beschikken voor het uitvoeren van de werken. Het ontbreken van dergelijke vergunning brengt evenwel niet de onwettigheid van de stedenbouwkundige vergunning met zich mee. Bovendien voorziet artikel 9 van hetzelfde uitvoeringsbesluit in een vrijstelling op de natuurvergunningsplicht wanneer een stedenbouwkundige vergunning werd afgeleverd met gunstig advies van het Agentschap voor Natuur en Bos. In casu erkent verzoeker zelf in zijn inleidend

verzoekschrift dat dit Agentschap de aanvraag gunstig geadviseerd heeft, zodat - voor zover de natuurvergunningplicht zou gelden - hiervoor de vrijstelling geldt.

Inzake de verwijdering en heraanplant van het groenscherm, stelt de bestreden beslissing onder meer :

“Huidig scenario werd goedgekeurd door het Agentschap voor Natuur en Bos mits behoud of heraanplant van de aanwezige kleine landschapselementen (knotwilgen langs de beek en de Bronstraat en houtkant van hazelaar en gewone es langs de perceelsgrens). Het huidig dossier voorziet na de bouw van de KWZI de aanplant van een groenscherm met streekeigen soorten aan de zijkant en vooraan tegen de straat, dezelfde soorten als er verwijderd worden. Het aanplanten van groenhoudende soorten zou binnen het landschap als storend kunnen ervaren worden aangezien er in deze streek geen groenblijvende soorten in de natuur voorkomen.”

“De inkleding en de inpassing van de constructie op het terrein wordt in deze aanvraag beoordeeld. Aan de overzijde van de straat, rechtover beide betrokken percelen bevindt zich al een bos, welke doorloopt over de Waerbeek richting Waarbeke. Samen met de nieuwe aanplant van de groenbuffer zal dit aanleiding geven tot een gesloten geheel waarbinnen dan via de poort het zuiveringsstation zichtbaar zal zijn.”

Hiermee werd op afdoende wijze voldaan aan de natuurtoets, opgelegd in artikel 16 van het Decreet Natuurbehoud en de motiveringsplicht. Opgemerkt moet worden dat de natuurtoets geen specifieke motiveringsplicht invoert : het feit dat de vergunningverlenende overheid bij het beoordelen van de aanvraag niet expliciet verwijst naar de natuurtoets, maakt geen schending uit van voormeld artikel 16. Het volstaat dat uit het vergunningbesluit blijkt - voor zover er sprake is van vermijdbare schade - dat is rekening gehouden met de effecten van de aanvraag op de natuurwaarden.

Bovendien geldt de natuurtoets enkel wanneer het risico bestaat op het ontstaan van “vermijdbare” schade aan natuurwaarden ; “onvermijdbare schade”, zijnde schade die onvermijdelijk voortvloeit uit een ingreep, valt niet onder het toepassingsgebied.

Dat een gedeelte van de bestaande groenbeplanting langs de kant van de weg verwijderd moet worden, is onvermijdelijk : de aanleg van een KWZI (zijnde een installatie ter bevordering van de natuurwaarden omdat het afvalwater, dat anders rechtstreeks in het oppervlaktewater geloosd wordt, nu gezuiverd wordt en zo de waterkwaliteit verbetert) vereist ook de aanleg van de strikt noodzakelijke toegangswegen tot die installatie met het oog op de aanleg en het onderhoud. Deze onvermijdbare schade dient niet onderworpen te worden aan een natuurtoets.

De overige beplantingen die tijdelijk verwijderd moeten worden om de werken te kunnen uitvoeren, worden ruimschoots gecompenseerd door een heraanplant nadat de werken voltooid zijn. Dit kan uiteraard niet beter gebeuren dan door eenzelfde aanplant te voorzien als er oorspronkelijk was, met dezelfde streekeigen soorten. Zonder enige twijfel dient deze heraanplant beschouwd te worden als een afdoende maatregel - temeer daar hierover gunstig advies werd verleend door het Agentschap voor Natuur en Bos.

Ten onrechte houdt verzoeker voor dat een alternatieve inplanting van de toegang naar de installatie minder schadelijk zou zijn. In dat geval zou deze toegangsweg immers in

een bocht gelegd moeten worden om alle onderdelen van de installatie bereikbaar te maken voor onderhoud, waardoor nog meer vrije ruimte verloren zou gaan. Bovendien zou ook in die hypothese een belangrijk deel van de randbegroeiing moeten verdwijnen omdat de vrachtwagens van tussenkomende partij zich op het terrein moeten kunnen keren. Een bijkomende voldoende brede groenbuffer zou bij een toegangsweg langs de zijkant ook onmogelijk worden, en de installatie meer zichtbaar maken. Tot slot zou de toegangsweg op die manier in de overstromingsgevoelige zone komen te liggen, waardoor meer ophogingen vereist zijn en het bufferend vermogen van die strook aangetast wordt. Dit is niet mogelijk zodat het voorstel van verzoekende partij geen valabel alternatief is voor de huidige inplanting. In het kader van de natuurtoets mag een vergunning enkel geweigerd worden wanneer er een natuurvriendelijk alternatief bestaat en de aanvrager dit alternatief niet wil toepassen. In casu is dit niet het geval zodat er geen sprake is van enige schending van artikel 16 Decreet Natuurbeschoud.

Verwerende partij heeft voldoende rekening gehouden met de aanwezige natuurwaarden en op correcte gronden het bezwaar van verzoeker dienaangaande weerlegd. Het eerste middel is manifest ongegrond.

...

4.

In haar wederantwoordnota stelt de verzoekende partij nog wat volgt:

“ ...

- **Eerste middelonderdeel**

...

9. De verzoeker betwist dat geen alternatief voorhanden is. Hij bracht er zelf één naar voor.

De tussenkomende partij voert een aantal elementen aan die zouden moeten aantonen dat dat alternatief niet valabel is, maar verzoeker betwist deze. Door een toegang opzij moet helemaal geen randbegroeiing verdwijnen, vrachtwagens kunnen ook in de vergunde situatie niet keren op het terrein, de installatie zou door het behoud van de groenbuffer juist minder zichtbaar worden en ophogingen zijn helemaal niet noodzakelijk omdat vooraan aan die zijde van het terrein geen sprake is van een verhoogd maaiveld, integendeel. De door verzoeker voorgestelde optie is wel degelijk een valabel alternatief. Kern van het middel is dat de verwerende partij het onderzoek dienaangaande had dienen te voeren maar heeft nagelaten dat te doen. Nergens in de bestreden beslissing wordt gemotiveerd waarom het rooien van het kleine landschapselement aan de straat "noodzakelijk" is. De schade aan de natuur zou in de hypothese van een toegangsweg opzij niet optreden. Deze schade is helemaal niet onvermijdelijk en een alternatief is wel degelijk aanwezig. Artikel 9 van het besluit natuurbeschoud voorziet daarnaast slechts in een vrijstelling op de natuurvergunningsplicht voor een stedenbouwkundige vergunning wanneer expliciet aan de voorwaarden van artikel 14 (waarvan nu wordt beweerd dat het tot het handhavingscontieus behoort) en 16 van het decreet natuurbeschoud werd voldaan. De geciteerde artikelen van het decreet en het besluit Natuurbeschoud en van de motiveringswet zijn wel degelijk geschonden.

- **Tweede middelonderdeel**

10. De verwerende partij stelt dat wel degelijk werd geantwoord op het bezwaar inzake de verlaging van de grondwatertafel. Zij citeert daartoe uit de beschrijvende nota gevoegd bij de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag.

11. *De tekst waar wordt naar verwezen beschrijft de geplande bemalingen en de invloed ervan op bebouwing. Nergens wordt een onderzoek gevoerd naar de invloed van deze bemalingen op de omliggende natuur. Het middelonderdeel wordt op dergelijke wijze helemaal niet weerlegd. De tussenkommende partij tracht het middelonderdeel helemaal niet te weerleggen.*

...

Beoordeling door de Raad

1.

In dit middel is de verzoekende partij van oordeel dat vermelde bepalingen geschonden zijn omdat het bestaande groenscherm aan de voorzijde van het perceel gerooid wordt ten behoeve van de ingang tot de installatie, en dat uit de bestreden beslissing niet blijkt waarom dit groenscherm niet zou kunnen worden behouden.

Tegelijk stelt de verzoekende partij dat het mogelijk is de ingang rechts van het perceel te voorzien zodat de bestaande begroeiing aan de perceelsrand kan blijven bestaan. In een tweede onderdeel werpt de verzoekende partij op dat niet werd geantwoord op het bezwaar inzake grondwaterbemaling en wijst zij op de nefaste gevolgen voor de hoogstammige bomen die zich naast de perceelsgrens in haar tuin bevinden.

2.

Voor zover de verzoekende partij de schending van artikel 14 van het decreet Natuurbehoud inroept, dient de Raad op te merken dat deze bepaling zich in eerste instantie richt tot de initiatiefnemer van een project, en niet tot de vergunningverlenende overheid. De verwerende partij kan bij de beoordeling van een vergunningsaanvraag deze bepaling dus niet hebben geschonden, zodat de verzoekende partij niet op nuttige wijze de schending van artikel 14 van het natuurdecreet kan inroepen.

Voorts haalt de verzoekende partij de schending aan van artikel 13, §5 en §6 van het voormelde decreet. Deze bepalingen regelen respectievelijk de vergunningsplicht en vrijstelling van vergunning voor het wijzigen van kleine landschapselementen in de zin van artikel 2, 6° in agrarisch gebied, onder voorwaarde dat voldaan is aan de natuurtoets uit artikel 16 en na advies van het Agentschap Natuur en Bos. De verzoekende partij beperkt zich echter louter tot het citeren van vermelde bepalingen en laat na uiteen te zetten in welke zin deze door de bestreden beslissing zouden geschonden zijn.

Artikel 8, §2 van het besluit Natuurbehoud bepaalt welke activiteiten als vergunningsplichtige wijzigingen van kleine landschapselementen dienen te worden beschouwd. Naast het opwerpen van de schending van deze bepaling wordt dit evenmin door de verzoekende verder toegelicht.

3.

Artikel 16, §1 van het decreet Natuurbehoud houdt de zorgplicht in hoofde van het vergunningverlenend bestuursorgaan in om bij de beoordeling van aanvragen tot vergunning verplicht toepassing te maken van de natuurtoets uit artikel 16 van het decreet. De bepaling luidt als volgt:

“§ 1. In het geval van een vergunningsplichtige activiteit, draagt de bevoegde overheid er zorg voor dat er geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan door de vergunning of toestemming te weigeren of door redelijkerwijze voorwaarden op te leggen om de schade te voorkomen, te beperken of, indien dit niet mogelijk is, te herstellen.”

De Raad stelt vast dat het Agentschap Natuur en Bos een gunstig advies verleend heeft mits behoud of heraanplant van de aanwezige kleine landschapselementen. In de bestreden beslissing wordt op het bezwaar inzake het rooien van het groenscherm geantwoord als volgt:

“ ...

Huidig scenario werd goedgekeurd door het Agentschap voor Natuur en Bos mits behoud of heraanplant van de aanwezige kleine landschapselementen (knotwilgen langs de beek en de Bronstraat en houtkant van hazelaar en gewone es langs de perceelsgrens). Het huidige dossier voorziet na de bouw van de KWZI de aanplant van een groenscherm met streekeigen soorten aan de zijkant en vooraan tegen de straat, dezelfde soorten als er verwijderd worden. Het aanplanten van groenhoudende soorten zou binnen het landschap als storend kunnen ervaren worden aangezien er in deze streek geen groenblijvende soorten in de natuur voorkomen..

...”

De beoordeling in de bestreden beslissing volstaat om te voldoen aan voormelde natuurtoets van artikel 16 van het decreet Natuurbescherming. In zoverre de verzoekende partij meent dat bij deze beoordeling had moeten onderzocht worden of geen natuurschade kan worden vermeden door de ingang van de zuiveringsinstallatie langs de rechter zijde van het perceel te voorzien, wordt niet aangetoond dat deze ingreep minder schade aan de aanwezige natuurwaarden zou veroorzaken dan de voorliggende aanvraag, zodat niet kan ingezien worden dat de verwerende partij te kort zou schieten wat betreft de natuurtoets, noch dat er aldus een verstrengde motiveringsplicht zou gelden. De verzoekende partij toont evenmin aan dat de beoordeling of het advies van het Agentschap Natuur en Bos hetzij foutief, hetzij kennelijk onredelijk is.

4.

Dezelfde vaststelling geldt wat betreft de beoordeling van het bezwaar waarbij gesteld wordt dat de verlaging van de grondwatertafel nefast is voor de aanwezige hoogstammige bomen op haar terrein. De verzoekende partij verwijst zelf naar het antwoord op dit bezwaar in de bestreden beslissing waarbij het volgende wordt gesteld:

“ ...

Tijdens de werken zal een grondwaterbemaling worden toegepast. Het betreft meestal vrij ondiepe leidingen of constructies waarbij weinig grondwaterverlaging nodig is en waarbij er geen invloed naar de omliggende gebieden merkbaar is. Er zijn echter wel enkele constructies die dieper gelegen zijn en waarbij wel een invloed zal zijn, het betreft de influentpompput en de nabezinktank. De werkzone ligt echter niet in een duingebied of andere kwetsbare gebieden.

...”

Vermelde overwegingen worden gestoeld op gedetailleerde technische informatie weergegeven in de beschrijvende nota bij de aanvraag, zoals naar verwezen in de antwoordnota. De verzoekende partij stelt dat door de geplande grondbemaling een deel van het wortelstelsel van de hoogstammige bomen op haar terrein en op termijn de rest, zal vernield worden, doch legt hiertoe geen concrete stavingsstukken neer die mogelijke schade aannemelijk maken. De verzoekende partij laat tevens na aan te tonen dat de betrokken motivering niet afdoende of kennelijk onredelijk zou zijn. Een dergelijke ongefundeerde bewering laat de Raad niet toe tot een motiveringsgebrek te besluiten.

Het middel is in beide onderdelen ongegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

In dit middel roept de verzoekende partij de schending in van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, en van het redelijkheid- en het zorgvuldigheidsbeginsel. De verzoekende partij ontwikkelt het middel als volgt:

“ ...

Een bezwaar dat tijdens het openbaar onderzoek werd ingediend had betrekking op de afsluiting die is voorzien rond de zuiveringsinstallatie :

"Het geviseerde perceel is nu weiland. De afsluiting die zou moeten verdwijnen werd een tiental jaar geleden degelijk vernieuwd met betonpalen en "ursusdraad-zwaar" van 1.25 meter hoog. Het laat toe dat naast koeien ook paarden, schapen en andere neerhofdieren op de weide kunnen worden gehouden. Uit de voorgelegde plannen blijkt dat de geplande installatie zou worden gescheiden van het overblijvende deel van de weide en van de tuin van de woning met een lichte afsluiting bestaande uit houten palen en prikkeldraad, die veel minder duurzaam is en bovendien niet toelaat dat andere dieren kunnen worden gehouden".

In de bestreden beslissing wordt dat bezwaar als volgt samengevat :

...

Vervolgens wordt in de bestreden beslissing het volgende antwoord geformuleerd :

...

Onder een aantal voorwaarden zou het aanbrengen van afsluitingen vrij zijn. Welke voorwaarden? Voldoet voorliggende situatie aan deze voorwaarden? De bestreden beslissing motiveert daaromtrent niets.

Bovendien is het een kwestie van deugdelijk bestuur dat indien de overheid een installatie plant op een perceel dat zij daartoe in bezit neemt, en daarbij de bestaande afsluiting wegneemt, dat zij dan op de nieuwe perceelsgrens een identieke afsluiting voorziet als deze die is weggenomen, opdat de gebruiker van het restperceel op een zelfde wijze als voorheen het genot kan hebben van dat perceel. De [REDACTED] voorziet in haar plannen een goedkope afsluiting die veel minder mogelijkheden biedt dan de huidige, waardoor de gebruiksmogelijkheden van het overblijvende deel van de weide sterk worden beknot. Niet alleen geeft de bestreden beslissing geen antwoord op dit element, ook eerder in de contacten tussen verzoeker en de [REDACTED] werd op dit bezwaar niet gereageerd. Reeds op 17 februari 2010 zond de verzoeker een e-mail aan de [REDACTED] waarin het volgende werd gesteld :

"Op het inplantingsplan staat aangegeven dat de omheiningen worden, uitgevoerd in houten palen met prikkeldraad. Momenteel is het geviseerde perceel omheind met betonnen palen en Ursus draad van Bekaert (...). Kan een identieke omheining op het inplantingsplan worden voorzien over de volledige lengte van uw installatie langs de kant van de woning? Wat mij betreft kan worden voorzien de bestaande omheining te demonteren en ze op de nieuw voorgestelde scheidingslijn opnieuw op te bouwen".

Zoals gesteld werd ook hier niet op gereageerd. Door de situatie ter plaatse te negeren en enkel te stellen dat het plaatsen van afsluitingen onder een aantal voorwaarden vrij is, schendt de bestreden beslissing niet alleen de motiveringsplicht, maar ook het redelijkheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel

...”

2.

De verwerende partij antwoordt hierop als volgt:

“...

Verzoekende partij is van oordeel dat het bezwaar, betrekking hebbende op de afsluiting van het perceel dat nu weilanden waar de installatie van de RWZI zal worden ingeplant, onvoldoende werd beantwoord.

Nochtans blijkt dat het bezwaar wel degelijk werd opgenomen in de bestreden beslissing en beantwoord werd, zij het dat dit antwoord de verzoekende partij niet voldoet.

Wat het principe van het antwoord betreft wordt er geen kritiek geformuleerd door de verzoekende partij. Het is inderdaad vrij van vergunning de afsluitingen rond dergelijke installatie aan te brengen en het staat dan ook de aanvrager vrij om het type van afsluiting te kiezen.

Dat de verzoekende partij van oordeel is dat een andere zwaardere afsluiting dan de voorziene lichte afsluiting zou worden geplaatst, met als gevolg dat andere dieren zullen kunnen worden gehouden die een zwaardere afsluiting nodig maken, is geen kritiek die op de wettigheid van de beslissing gericht is.

Het betreft een kritiek die de opportuniteit van de beslissing aangaat.

Het is vaststaand dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen enkel bevoegd is voor de legaliteitscontrole en geen opportuniteitscontrole kan uitoefenen.

...

Het tweede middel is dan ook ongegrond.

...”

3.

De tussenkomende partij voegt hieraan nog het volgende toe:

“...

In het tweede middel klaagt verzoekende partij in feite aan dat zijn bestaande afsluiting verwijderd zou worden en zou vervangen worden door een afsluiting van mindere kwaliteit. Voor zover dit correct zou zijn, quod non, moet vastgesteld worden dat dit argument betrekking heeft op de burgerlijke rechten van verzoeker waarvoor de Raad voor Vergunningsbetwistingen niet bevoegd is.

Verzoeker heeft bij dit middel ook geen belang aangezien zijn burgerlijke rechten – voor zover die in het gedrang komen – niet aangetast worden door de bestreden beslissing. Dit volgt uit vaste rechtspraak van de Raad van State en wordt bovendien uitdrukkelijk bevestigd in artikel 4.2.22 VCRO :

...

Indien verzoekende partij meent dat tussenkomende partij in gebreke blijft om de bestaande afsluiting, eigendom van verzoekende partij, na verwijdering te vervangen door een identiek type van afsluiting, dient hij zich hiervoor dan ook tot de burgerlijke rechter te wenden om zijn rechten te vrijwaren.

Bovendien is het argument van verzoeker inhoudelijk niet eens correct. Het perceel waarop de KWZI wordt ingeplant, behoort tot een groot weiland. Aan de straatzijde is dit weiland

afgesloten door een eenvoudige omheining van betonpalen en prikkeldraad (6 rijen). Enkel verderop richting de woning van verzoekende partij wordt deze omheining ursusdraad. Onderstaande foto geeft de bestaande toestand langs de straatkant weer :

...

In tegenstelling tot wat verzoekende partij voorhoudt, blijft de omheining tussen de woning en het perceel in ursusdraad volledig behouden : deze wordt voor en door de werken niet verwijderd. Enkel de afsluiting langs de straatkant (bestaande uit betonpalen en prikkeldraad) wordt afgebroken op de plaats waar de toegang tot de RWZI genomen wordt. Waar de afsluiting na afloop van de werken opnieuw geplaatst moet worden, is een afsluiting voorzien in kastanje houten palen (duurzaam en veel beter passend in het landschap dan betonpalen) met prikkeldraad.

Terecht stelt verwerende partij in antwoord op het bezwaar van verzoeker dat voor deze afsluiting geen stedenbouwkundige vergunning vereist is nu open afsluitingen tot een hoogte van 2 m in het agrarisch gebied vrijgesteld zijn van vergunningsplicht conform artikel 5, 2e van het Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van de handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning vereist is. Bijgevolg kan een bezwaar dat betrekking heeft op de gebruikte afsluiting niet leiden tot de weigering van de vergunning en werd het op dit punt terecht afgewezen als ongegrond.

Het tweede middel is bijgevolg evenzeer ongegrond.

... ”

4.

In haar wederantwoordnota stelt de verzoekende partij nog wat volgt:

“ ...

13. In de bestreden beslissing wordt verwezen naar "bepaalde voorwaarden" zonder te motiveren wat deze inhouden.

Daarnaast getuigt de weerlegging van het middel door de tussenkomende partij van kwaadwilligheid. De foto die is bijgevoegd geeft de afsluiting weer van een belendend perceel dat toebehoort aan een andere eigenaar en dat niet betrokken is bij huidige stedenbouwkundige vergunning. De afsluiting op het perceel waarop de installatie is voorzien bestaat wel degelijk uit betonnen palen met zware ursusdraad.

... ”

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partij uit in dit middel kritiek op de wijze van afsluiting tussen haar perceelsgrens en de installatie en is van mening dat deze minder duurzaam is dan de bestaande en tegelijk de gebruiksmogelijkheden van de weide beknot. Op het betrokken bezwaar zou onvoldoende geantwoord zijn.

2.

In de bestreden beslissing wordt op het bezwaar van de verzoekende partij het volgende geantwoord:

“ ...

Het aanbrengen van afsluitingen rond dergelijke installaties is onder een aantal voorwaarden vrij van vergunning. Het staat bijgevolg de aanvrager vrij om voor een bepaald type van afsluiting te kiezen.

...”

Aldus kan redelijkerwijs niet ingezien worden op welke wijze de verzoekende partij meent nog kritiek te kunnen uitoefenen op de wijze waarop de site zal worden afgesloten. Zij betwist de stelling van verwerende partij ook niet. De overweging vormt tevens een afdoende antwoord, namelijk dat de aanvrager het type afsluiting vrij kan kiezen en er aldus een oplossing wordt geboden voor de kritiek van de verzoekende partij. Dat er bepaalde voorwaarden kunnen gelden, doet aan deze vaststelling geen afbreuk. De kritiek van de verzoekende partij kan bijgevolg niet dienstig worden beschouwd en lijkt aldus het niveau van loutere opportunistiekritiek niet te overstijgen.

Het middel is ongegrond.

C. Derde middel – eerste en tweede onderdeel

Standpunt van de partijen

1.

In dit middel roept de verzoekende partij de schending in van de artikelen 11.4.1 en 20 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen (Inrichtingsbesluit) en van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen. De verzoekende partij ontwikkelt het middel als volgt:

“ ...

- **Eerste middelonderdeel**

Tijdens de bezwaarprocedure werden volgende bewaren opgeworpen aangaande de visuele impact en de inpasbaarheid in de omgeving van de voorziene installatie :

"Een bezwaar ten gronde betreffende de voorziene installatie betreft de nadelige visuele impact ervan. Deze installatie met haar betonnen tanks die gedeeltelijk boven de grond uitsteken, de asfaltweg daar tussenin, de plastieken overkappingen van de biorotoren, opvoergemalen, schakelkasten, ... (tot 2,5 m boven het maaiveld volgens het aanvraagdossier) vormen een geheel met het uiterlijk van een (semi)industriële installatie die in het geheel niet past in de landelijke omgeving eromheen. Die omgeving bestaat uit een boerderij (bouwjaar 1920) aan de zuidelijke kant, een nieuw aangeplant bosperceel aan de overkant van de weg ten oosten en open ruimte (weilanden) in het westen en het noorden. De [REDACTED] stelt dat zij vooraan en langs de zijkanen vooraan een groenscherm zal voorzien, maar het grootste gedeelte vooraan blijft open omwille van de toegangsweg. Bovendien blijkt dat inheemse bladverliezende beplanting is voorzien in deze groenschermen, zodat de visuele hinder slechts gedurende ongeveer zes maanden in het jaar enigszins zou beperkt worden (als er bladeren aan de struiken staan). Vraag is daarnaast of dergelijk scherm kan floreren als eerst de vruchtbare bovenlaag op die plaats tot meer dan een meter onder het maaiveld wordt afgegraven".

"De voorziene installatie past in het geheel niet binnen de algemene bestemming en het architectonisch karakter van de omgeving. In dat opzicht past het te verwijzen naar punt 2 en naar de activiteiten van het vlakbij gelegen [REDACTED]". Deze vereniging zet zich in voor een bevordering van de levenskwaliteit door initiatieven tot behoud van stilte, rust en open ruimte. De vereniging vestigde zich in het gebied omdat het

perfect aansluit bij haar maatschappelijk doel en omdat het als eerste in België werd uitgeroepen tot stiltegebied. Het valt moeilijk in te zien hoe de geplande installatie daar valt in te passen".

Zoals in de bestreden beslissing wordt aangegeven, is de inplanting van de voorziene installatie in agrarisch gebied niet in overeenstemming met de geldende voorschriften. Een afwijking is eventueel mogelijk via artikel 20 van het Inrichtingsbesluit. Dat artikel bepaalt:

...

Bij het beoordelen van de aanvraag moet worden nagegaan of aan deze voorwaarden is voldaan en de resultaten van dit onderzoek moeten, in het licht van de vereisten van de motiveringswet, bovendien terug te vinden zijn in de tekst van het uiteindelijke besluit over de aanvraag. Als uitzondering op de regel van de bindende kracht van de aanlegplannen, moet artikel 20 van het inrichtingsbesluit in beperkende zin worden uitgelegd (zie o.m. Raad van State, arr. nr. 213.379 van 20 mei 2011, p. 10-11)

In de bestreden beslissing wordt gemotiveerd :

"de betonnen constructies zijn voor een groot deel ingegraven en zijn maximaal voor 60cm zichtbaar. De kappen over de biorotoren en het elektrisch bord zijn wel bovengronds maar worden in een neutrale kleur (grijs of groen) voorzien. Huidig scenario werd goedgekeurd door het Agentschap voor Natuur en Bos mits behoud of heraanplant van de aanwezige kleine landschapselementen (knotwilgen langs de beek en de Bronstraat en houtkant van hazelaar en gewone es langs de perceelsgrens). Het huidig dossier voorziet na de bouw van de KWZI de aanplant van een groenscherm met . streekeigen soorten aan de zijkant en vooraan tegen de straat, dezelfde soorten als er verwijderd worden. Het aanplanten van groenhoudende soorten zou binnen het landschap als storend kunnen ervaren worden aangezien er in deze streek geen groenblijvende soorten in de natuur voorkomen".

"de installatie sluit aan bij de bestaande bebouwing op het linksaanpalend perceel en de bovengrondse constructies grijpen niet dieper in het landschap dan de bestaande bebouwing. De installatie past des te meer in een landelijke omgeving door het gebruik van rietvelden; de installatie met rietvelden is vele malen stiller en heeft veel minder visuele impact dan betonnen opvangbakken met schrapers".

Verder wordt op pagina 6 van de bestreden beslissing een eenvoudige beschrijving van de omgeving en van de aanvraag gegeven om dan op pagina 7 onder de hoofding "Beschrijving van de goede ruimtelijke ordening" het volgende te stellen.

...

"Een groenscherm kan niet van aard zijn om planologisch-esthetische bezwaren te ondervangen, doch vormt integendeel een indicatie dat de overheid de constructie als hinderlijk en onesthetisch aanziet" (zie o.m. arr. Raad van State, nr. 70.184 van 12 december 1997; nr. 71.049 van 23 januari 1998). Bovendien wordt in de bestreden beslissing zelfs niet ingegaan op het opgeworpen element van de slechte omstandigheden waarin zulk scherm zou worden aangelegd (nadat vruchtbare bovenlaag werd weggegraven en zeer brede opening voor toegangsweg vooraan). Evenmin wordt ingegaan op het bezwaar van de niet-inpasbaarheid van de voorziene constructie in de algemene bestemming als stiltegebied.

Daarnaast wordt geen enkele overweging gewijd aan de verenigbaarheid van de constructie met het architectonisch karakter van de omgeving, en dat terwijl het een landelijke, ongeschonden omgeving betreft, waar de enige constructie in de omgeving een oud hoevegebouw in traditionele stijl en materialen betreft. Er wordt wel gesteld dat een installatie met rietvelden stiller is en minder visuele impact heeft dan betonnen bakken met schrapers,

maar daaruit volgt niet dat een onderzoek werd gedaan naar de concrete impact van zulke installatie met rietvelden zelf op de algemene bestemming en het architectonisch karakter van het betrokken landelijk gebied. Overigens lijkt men hier uit het oog te verliezen dat ook een installatie met rietvelden voor een belangrijk deel uit "harde" elementen bestaat.

De enige noemenswaardige motivering die wordt gegeven bestaat erin "dat de nieuwe aanplant van de groenbuffer aanleiding zal geven tot een gesloten geheel waarbinnen dan via de poort het zuiveringsstation zichtbaar zal zijn" en dat als gevolg van de voorgestelde maatregelen op termijn, na het volgroeien van de groenbuffer, (...) (het) geheel (zal) inpassen in de omliggende omgeving".

Dergelijke motivering kan bezwaarlijk als afdoende worden beschouwd, ten eerste gelet op de afwezigheid van de hiervoor genoemde elementen, ten tweede gelet op het feit dat een groenscherm met inheemse beplanting slechts gedurende de helft van het jaar enig effect zal sorteren, en ten derde omdat het betrokken groenscherm niet kan floreren omdat het zal worden aangeplant in onvruchtbare ondergrond. Deze elementen worden evenmin betrokken in de motivering van het bestreden besluit.

Overigens is de gegeven beknopte motivering op zichzelf reeds tegenstrijdig. Eerst wordt gesteld dat groenhoudende soorten in de groenbuffer als storend zouden kunnen worden ervaren omdat er in deze streek geen groenblijvende soorten in de natuur voorkomen, maar de installatie zou passen in de landelijke omgeving door het gebruik van rietvelden, terwijl er in heel de wijde omgeving geen riet in de streek voorkomt. Conclusie moet zijn dat ook riet als storend zal worden ervaren, temeer omdat het in onnatuurlijk rechtlijnig afgebakende bakken wordt geplant. Het vormt aldus evenmin een gesloten geheel met het bos aan de overkant van de straat. Hoe kan trouwens over een gesloten geheel worden gesproken, wanneer beide delen (bos en zuiveringsinstallatie) gescheiden worden door een weg, een weg waarover in het kader van het 'stiltegebied Dender-Mark' verschillende wandelroute's zijn uitgestippeld.

Er kan derhalve niets anders worden vastgesteld dan dat de in de bestreden beslissing aangehaalde overwegingen omtrent de toepassing van artikel 20 van het Inrichtingsbesluit loutere affirmaties, stijlformules en beschrijvingen van de geplande installatie zijn. De bezwaren die werden ingediend en de specifieke kenmerken van de omgeving werden niet, nauwelijks of verkeerd bij het onderzoek betrokken.

- **Tweede middelonderdeel**

Tijdens het openbaar onderzoek werd volgend bezwaar opgeworpen :

"In de nota bij de vergunningsaanvraag wordt vermeld dat de vergunning wordt aangevraagd "op basis van artikel 20 van het KB". Het gaat daarbij om het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen. Het bewuste artikel bepaalt "Bouwwerken voor openbare diensten en gemeenschapsvoorzieningen kunnen ook buiten de daarvoor speciaal bestemde gebieden worden toegestaan voor zover ze verenigbaar zijn met de algemene bestemming en met het architectonisch karakter van het betrokken gebied".

Als uitzondering op de bindende kracht van de aanlegplannen, dient artikel 20 van het voormeld koninklijk besluit in beperkende zin te worden uitgelegd. In de omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen wordt verduidelijkt :

"Een voorwaarde voor de toepassing van artikel 20 is dat er een dringende en absolute noodzaak bestaat en dat er niet kan gewacht worden op de procedure van inherzieningstelling van het gewestplan of van het opstellen van een gemeentelijk plan. Het kan dus niet dat na maanden-, (eventueel jarenlange) voorstudies, eventueel met

MER-rapporten e.a., plots dringend de toepassing van artikel 20 wordt ingeroepen". De aanvrager stelt op p. 4 van de nota :

"De werken kunnen vergund worden op basis van artikel 20 van het KB, mits het volgen van de adviezen van de betrokken partijen, zoals geformuleerd in het verslag van vergadering dd 31/08/2006, vergadering dd. 23/01/2007 en de infovergadering dd. 08/03/2007".

Zelf werd ik begin 2010 op de hoogte gesteld van de definitieve plannen en intussen werd in november 2010 een milieuvergunning verleend. In dergelijke omstandigheden kan geen dringende en absolute noodzaak bestaan om een stedenbouwkundige vergunning te verlenen "op basis van artikel 20 van het KB".

In de bestreden beslissing wordt gesteld :

"De hoogdringendheid van dit project komt in elk geval voort uit de Europese Richtlijnen (Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater), die stellen dat de waterlopen in de lidstaten tegen 2015 over een goede waterkwaliteit dienen te beschikken".

-Richtlijnen hebben (behoudens uitzondering) geen directe werking, maar dienen te worden omgezet in de interne rechtsorde. In de bestreden beslissing wordt nergens aangegeven welke interne bepalingen, genomen in uitvoering van de geciteerde Richtlijn, maken dat de dringende en absolute noodzaak voor de toepassing van artikel 20, als vanzelf aanwezig zou zijn bij de beoordeling van een stedenbouwkundige aanvraag voor een rioolwaterzuiveringsinstallatie. In de geciteerde Richtlijn wordt trouwens gesproken over een welbepaalde waterkwaliteit die moet worden bereikt voor 2000 of 2005, en niet voor 2015.

-De omzendbrief van 8 juli 1997 mag dan al geen verordenend karakter bezitten, het neemt niet weg dat de uitzondering vervat in artikel 20 van het Inrichtingsbesluit, gelet op de bindende kracht van de geldende plannen van aanleg, beperkend moet worden uitgelegd en er slechts toepassing kan van worden gemaakt in omstandigheden waarbij een wijziging van de geldende plannen van aanleg via de gewone procedure te laat zou komen en de toepassing van de uitzonderingsprocedure dus dringend en absoluut noodzakelijk is. Gelet op de concrete omstandigheden van de zaak, waarbij reeds in 2006 en 2007 werd beslist waar de geplande installatie zich diende te situeren, terwijl de stedenbouwkundige vergunning op basis van artikel 20 pas werd aangevraagd op 4 mei 2011, dient te worden geconcludeerd dat niet op rechtsgeldige wijze een stedenbouwkundige vergunning kan worden verleend voor een rioolwaterzuiveringsinstallatie in agrarisch gebied op basis van het geciteerde artikel.

De bestreden beslissing schendt aldus niet alleen de motiveringsverplichting, maar ook de artikelen 11.4.1 en 20 van het Inrichtingsbesluit.

...

2.

De verwerende partij antwoordt hierop als volgt:

"...

Verzoekende partij heeft in essentie in het 1ste onderdeel kritiek op het feit dat er onvoldoende zou gemotiveerd zijn in de bestreden beslissing, dat de constructie conform art. 20 van het inrichtingsbesluit verenigbaar is met het architectonisch karakter van het betrokken gebied.

Een groenscherm zoals voorzien zou daarvoor zelfs een tegenindicatie zijn.

Het 1ste onderdeel is – gelet op de formulering – alleszins zo door verwerende partij begrepen als hierboven weergegeven.

De verzoekende partij moet immers in een middel aangeven welke rechtsregel op welke wijze geschonden is.

Uit de uiteenzetting van het middel blijkt dat de kritiek gericht is tegen deze voorgehouden afwezigheid van toetsing conform art. 20 van het inrichtingsbesluit.

Nochtans wordt in de bestreden beslissing vooreerst uitdrukkelijk verwezen naar de stedenbouwkundige voorschriften van art. 11.4.1 van het KB van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen voor wat de bestemming ‘agrarisches gebied’ betreft. Er wordt eveneens uitdrukkelijk verwezen naar art. 20 van hetzelfde Koninklijk Besluit, dat bepaalt:

*...
Eveneens wordt in de bestreden beslissing overwogen:*

“Omwille van bovenvermelde redenen is, mits een behoorlijke inplanting en vormgeving van het RWZI (zie verder) in het betrokken agrarisch gebied, de aanvraag in toepassing van bovenvernoemd artikel 20 mogelijk.”.

De bovenvernoemde redenen zijn dan deze die hoger in de bestreden beslissing vermeld zijn en verwijzen naar de Europese Richtlijn 91/271/EEG, de taak van de [REDACTED], het optimalisatieprogramma 2009-2013, het onteigeningsbesluit en de motivering in dat besluit waarom scenario 2 niet weerhouden wordt.

Bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening wordt in het besluit overwogen:

*...
De omgeving zelf werd bij de beschrijving van de omgeving en de aanvraag uitdrukkelijk omschreven als ‘een landbouwgebied dat hoofdzakelijk bestaat uit weilanden, akkerlanden en bosjes waarbinnen zich verspreide bebouwing bevindt als uitloper van het centrum van de gemeente [REDACTED]’.*

Aldus moet, in tegenstelling tot wat de verzoekende partij stelt in dit onderdeel van dit middel, worden vastgesteld dat de beslissende overheid wel conform artikel 20 van het hoger genoemde besluit de nodige toets heeft uitgevoerd aangezien eerst werd overwogen dat de bouw van de KWZI principieel niet in overeenstemming is met het voorschrift voor agrarische gebieden, waarna op basis van het hoger genoemde artikel 20 wordt vastgesteld dat de aanvraag o.w.v. de redenen hoger vermeld, mits een behoorlijke inplanting en vormgeving, wel in toepassing van het artikel 20 mogelijk is.

Het 1ste onderdeel is dan ook ongegrond.

In het 2de onderdeel van dit middel stelt de verzoekende partij dat in het kader van de beoordeling op grond van artikel 20 van het hoger genoemde Koninklijk Besluit richtlijnen geen directe werking hebben, een omzendbrief van 8 juli 1997 stelt dat artikel 20 beperkend geïnterpreteerd moet worden, in die zin dat deze procedure slechts zou kunnen worden toegepast wanneer zij dringend en absoluut noodzakelijk is.

Dit onderdeel van het middel is evenmin gegrond.

De beslissing steunt geenszins rechtstreeks op de Europese Richtlijn waarnaar verwezen wordt in de bestreden beslissing omdat die verwijzing naar de Europese Richtlijn enkel duidt waarom het project hoogdringend is gelet op het feit dat de Richtlijnen voorzien dat de waterlopen in de lidstaten tegen 2015 over een goede waterkwaliteit dienen te beschikken.

Het is m.a.w. een motief dat wat de thans bestreden beslissing betreft, een overtollig motief is aangezien zonder dit motief de beslissing eveneens perfect wettig genomen was.

De verwijzing naar de Richtlijn is geen noodzakelijke steun voor de bestreden beslissing.

Ten onrechte wordt, met verwijzing naar de omzendbrief van 8 juli 1997, door de verzoekende partij gesteld dat artikel 20 slechts toepassing zou kunnen vinden bij een dringende en absolute noodzakelijkheid.

Door deze voorwaarde te stellen voegt de verzoekende partij een voorwaarde toe aan deze die gesteld is in artikel 20.

Artikel 20 van het hoger genoemde Koninklijk Besluit, zoals hierboven aangehaald, houdt zulke beperking geenszins in.

Integendeel, het stelt dat bouwwerken voor openbare diensten en gemeenschapsvoorzieningen, ook buiten de daarvoor speciaal bestemden gebieden, kunnen worden toegestaan onder de voorwaarde dat zij verenigbaar zijn met de algemene bestemming en met het architectonisch karakter van het betrokken gebied.

Wanneer aan die voorwaarde is voldaan kan op grond van artikel 20 een bouwwerk in dit gebied worden toegestaan, indien het uiteraard gaat om een bouwwerk voor openbare dienst en gemeenschapsvoorziening, wat in voorliggend geval niet in betwisting is.

Het derde middel is dan ook ongegrond.

...

3.

De tussenkomende partij voegt hieraan nog het volgende toe:

“ ...

Er bestaat geen betwisting over dat het perceel, voorwerp van de aanvraag, volgens het gewestplan gelegen is in gewoon agrarisch gebied. Er bestaat evenmin betwisting over dat de bestreden vergunning verleend werd in toepassing van artikel 20 van het KB van 28 december 1972 houdende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen.

...

Dat de aanvraag betrekking heeft op een gemeenschapsvoorziening, kan niet betwist worden. Dit wordt in de bestreden beslissing ook op afdoende wijze aangetoond : de aanvraag geeft uitvoering aan het project 20.766 om de vuilvracht van [REDACTED] en [REDACTED] te zuiveren en behoort tot de publieke taak die aan tussenkomende partij is toevertrouwd door het Vlaamse Gewest in uitvoering van Europese regelgeving.

Dergelijke gemeenschapsvoorziening kan in om het even welke bestemmingszone vergund worden voor zover de aanvraag verenigbaar is met de algemene bestemming en het architectonisch karakter van het betrokken gebied. De Raad van State oordeelde hierover reeds als volgt :

“Het vereiste van de verenigbaarheid van een bouwwerk met de algemene bestemming en met het architectonisch karakter van het betrokken gebied moet zo worden begrepen dat het ontworpen bouwwerk, gelet op zijn functie en omvang, niet in strijd mag zijn met de algemene bestemming van het betrokken gebied, in dit geval agrarisch gebied, en met het daarmee gepaard gaande architectonisch karakter van dat gebied. Die beoordeling moet steunen op concrete en precieze gegevens die moeten blijken uit de motivering vermeld in het besluit zelf.

In de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidstoezicht vermag de Raad van State zijn beoordeling van de verenigbaarheid met de algemene bestemming en met het architectonisch karakter van het betrokken gebied niet in de plaats te stellen van die van de bevoegde administratieve overheid. Hij is wel bevoegd na te gaan of de administratieve overheid de haar terzake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.”

Door verwerende partij wordt een correcte omschrijving gegeven van de omgeving en de aanvraag :

...

Ook wordt verwezen naar de argumentatie, aangehaald in het besluit waarbij de machtiging tot onteigening werd verleend (welk besluit niet werd aangevochten voor de Raad van State) en waarin de keuze van inplanting expliciet gemotiveerd wordt :

...

Bij de behandeling van de bezwaarschriften, gaf verwerende partij het volgende aan :

....

Verder oordeelt verwerende partij nog :

...

Met al deze argumenten heeft verwerende partij op afdoende wijze aangetoond dat het project verenigbaar is met de algemene bestemming en dat het architectonisch karakter niet in het gedrang wordt gebracht. De KWZI bestaat enerzijds uit een aantal constructies en anderzijds uit rietvelden. De impact van de kleine waterzuiveringsinstallatie is beperkt doordat het merendeel van de constructies zich ondergronds bevinden en de omvang ervan aanvaardbaar is; rondom de constructies is een groenscherm met een gemiddelde breedte van 5 m voorzien. Ook de rietvelden zelf brengen de bestemming van het agrarisch gebied niet in het gedrang. De functie van een klein zuiveringsstation langs een waterloop ter hoogte van een lozingspunt van afvalwater in deze waterloop is perfect aanvaardbaar binnen het agrarisch gebied. Een alternatieve inplanting aan de overzijde van de waterloop zou nadeliger zijn omdat hiervoor meer reliëfwijzigingen noodzakelijk zijn en een doorkruising van de waterloop vereist is.

In tegenstelling tot wat verzoekende partij voorhoudt, betekent de aanleg van een groenscherm niet automatisch dat het project de architectonische eigenheid van het gebied in het gedrang zou brengen. Ten eerste is de rechtspraak van de Raad van State die verzoeker aanhaalt, in casu niet relevant aangezien deze betrekking heeft op de specifieke situatie van een landschappelijk waardevol agrarisch gebied waar de bijzondere schoonheidswaarde van het landschap een belangrijk beoordelingskader vormt. In casu ligt het perceel evenwel in gewoon agrarisch gebied.

Ten tweede is de rechtspraak van de Raad van State inzake de aanplant van een groenscherm rond een constructie in landschappelijk waardevol agrarisch gebied

genuanceerder dan verzoeker laat uitschijnen. Zo stelde de Raad van State eerder duidelijk dat het niet volstaat eenvoudigweg te poneren dat een groenscherm een aanwijzing zou voor de aantasting van de schoonheidswaarde van het landschap. Een dergelijk groenscherm kan integendeel een aanvulling zijn op de bestaande landschapswaarden en deze versterken :

...

Dit standpunt geldt a fortiori voor een 'gewoon' agrarisch gebied. In de bestreden beslissing heeft verwerende partij duidelijk aangegeven dat het groenscherm aansluit bij de bestaande beplantingen langs de waterloop en aan de overzijde van het perceel. De vaststelling dat een weg loopt tussen het perceel en het bosje aan de overzijde, betekent uiteraard niet dat beide vegetaties niet op elkaar zouden aansluiten ...

Gelet op dit alles, moet geconcludeerd worden dat verwerende partij de toepassing van artikel 20 van het KB van 28/12/1972 op correcte en afdoende wijze heeft verantwoord en terecht aanvaard heeft dat de aanvraag verenigbaar is met de algemene bestemming en de architectonische eigenheid van het gebied.

Andere voorwaarden, zoals de nood aan hoogdringendheid, worden in het KB niet gesteld en kunnen dan ook geen aanleiding geven tot de onwettigheid van de bestreden beslissing. Dit werd door de Raad van State reeds met zoveel woorden bevestigd :

"In haar memorie van antwoord merkte verwerende partij terecht op dat noch de voorwaarde dat er sprake moet zijn van een dringende en absolute noodzaak, noch de voorwaarde dat een motiveringsnota moet worden bijgevoegd, gesteld wordt door het geciteerde artikel 20. In zoverre deze voorwaarden gesteld worden door de omzendbrief van de Vlaamse Minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, moet worden vastgesteld dat die omzendbrief geen bindend karakter heeft, zodat de eventuele niet-naleving van de erin vervatte onderrichtingen niet tot onwettigheid van het bestreden besluit kan leiden."

Het derde middel is manifest ongegrond.

..."

4.

In haar wederantwoordnota stelt de verzoekende partij nog wat volgt:

"...

- **Eerste middelonderdeel**

15. Geen van beide partijen weerlegt daarbij de stelling van verzoeker dat geen onderzoek werd gedaan naar de verenigbaarheid van de installatie met het architectonisch karakter van het betrokken gebied, noch met de algemene bestemming als stiltegebied. Evenmin wordt ingegaan op de vaststelling dat de gegeven motivering inhoudelijk tegenstrijdig is.

- **Tweede middelonderdeel**

17. Verzoeker blijft bij zijn stelling dat een uitzondering op de bindende kracht van de geldende plannen van aanleg beperkend moet worden uitgelegd en er slechts toepassing kan van worden gemaakt in omstandigheden waarbij een wijziging van de geldende plannen van aanleg via de gewone procedure te laat zou komen en de toepassing van de uitzonderingsprocedure dus dringend en absoluut noodzakelijk is. Deze voorwaarde vloeit

niet rechtsstreeks voort uit artikel 20 van het Inrichtingsbesluit of uit de geciteerde omzendbrief, maar uit het algemeen principe dat uitzonderingen op de algemene regel steeds beperkend moeten worden uitgelegd, en dat indien wordt afgeweken van de algemene regel uitdrukkelijk moet worden gemotiveerd waarom zulks het geval is. Uit de aard van een uitzondering zelf volgt dat deze beperkend moet worden geïnterpreteerd. Een simpele verwijzing naar een Richtlijn waarin trouwens wordt gesproken over een welbepaalde waterkwaliteit die moet worden bereikt voor 2000 of 2005, en niet voor 2015 volstaat niet als motivering en rechtvaardigt allerminst de toepassing van artikel 20 van het Inrichtingsbesluit. Het middel blijft onverkort overeind.

...

Beoordeling door de Raad

1.

In haar derde middel verwijst de verzoekende partij naar haar bezwaar waarin zij van oordeel is dat de installatie een negatieve visuele impact heeft en niet inpasbaar is binnen de algemene bestemming en het architectonisch karakter van het gebied. Zij uit vervolgens kritiek op de motivering in de bestreden beslissing als antwoord op dit bezwaar en acht deze niet afdoende in het licht van artikel 20 van het Inrichtingsbesluit. In een tweede onderdeel voert de verzoekende partij nog aan dat niet blijkt dat er sprake is van een dringende en absolute noodzaak voor de toepassing van artikel 20, zoals vermeld in de omzendbrief van 8 juli 1997.

2.

Artikel 20 van het Inrichtingsbesluit bepaalt:

“ ...

Bouwwerken voor openbare diensten en gemeenschapsvoorzieningen kunnen ook buiten de daarvoor speciaal bestemde gebieden worden toegestaan voor zover ze verenigbaar zijn met de algemene bestemming en met het architectonisch karakter van het betrokken gebied.

...”

Bij de beoordeling van de verenigbaarheid van de aanvraag met de algemene bestemming en het architectonisch karakter van het gebied beschikt de verwerende partij over een discretionaire bevoegdheid. De motiveringsplicht die op de verwerende partij rust, vereist wel dat de verwerende partij in haar beslissing op concrete wijze de aard en het voorkomen van het betrokken gebied omschrijft en aangeeft waarom het bouwwerk, gelet op zijn functie en omvang, verenigbaar is met de algemene bestemming en het daarmee gepaard gaande karakter van het gebied.

De Raad kan in de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidscontrole zijn beoordeling van de verenigbaarheid met de algemene bestemming en met het architectonisch karakter niet in de plaats stellen van die van de verwerende partij. De Raad is enkel bevoegd om na te gaan of de verwerende partij de haar ter zake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend en met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en op grond daarvan rechtmatig en dus niet kennelijk onredelijk tot haar beslissing is kunnen komen.

3.

De Raad stelt vast dat de verzoekende partij niet kan gevolgd worden wanneer zij meent dat de motivering in de bestreden beslissing met betrekking tot de toepassingsvoorwaarden van artikel 20 Inrichtingsbesluit, met name de verenigbaarheid van het aangevraagde met de algemene bestemming en het architectonisch karakter van het gebied, niet afdoende zou zijn.

De verwerende partij schetst in eerste instantie het project als bouwwerk voor openbare diensten en gemeenschapsvoorzieningen in het kader van voormeld artikel 20, waarna zij uiteenzet waarom voor deze inplantingsplaats werd gekozen. Het voorwaardelijk gunstig advies van het departement Landbouw en Visserij wordt hierbij eveneens tegemoet gekomen door de keuze voor scenario 1 ten aanzien van scenario 2 toe te lichten. Vervolgens wordt ingegaan op de bezwaren van de verzoekende partij, waarbij in antwoord op het betrokken bezwaar inzake visuele hinder en de inpasbaarheid in de landelijke omgeving wordt gesteld:

“ ...

2° De betonnen constructies zijn voor een groot deel ingegraven en zijn maximaal voor 60 cm zichtbaar. De kappen over de biorotoren en het elektrisch bord zijn wel bovengronds maar worden in een neutrale kleur (grijs of groen) voorzien. Huidig scenario werd goedgekeurd door het Agentschap voor Natuur en Bos mits behoud of heraanplant van de aanwezige kleine landschapselementen (knotwilgen langs de beek en de [REDACTED] en houtkant van hazelaar en gewone es langs de perceelsgrens). Het huidig dossier voorziet na de bouw van de KWZI de aanplant van een groenscherm met streekeigen soorten aan de zijkant en vooraan tegen de straat, dezelfde soorten als er verwijderd worden. Het aanplanten van groenhoudende soorten zou binnen het landschap als storend kunnen ervaren worden aangezien er in deze streek geen groenblijvende soorten in de natuur voorkomen.

...

4° De installatie sluit aan bij de bestaande bebouwing op het linksaanpalend perceel en de bovengrondse constructies grijpen niet dieper in het landschap dan de bestaande bebouwing. De installatie past des te meer in een landelijke omgeving door het gebruik van rietvelden; de installatie met rietvelden is vele malen stiller en heeft veel minder visuele impact dan betonnen opvangbakken met schrapers; een afweging van locatie is niet aan de orde in den stedenbouwkundig aanvraagdossier; hierbij kunnen we tevens verwijzen naar het punt 4°;

...”

De verwerende partij geeft hierna een duidelijke omschrijving van de aanvraag en haar omgeving die voornamelijk blijkt te bestaan uit weilanden. Bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening overweegt zij tot slot:

“ ...

De inkleding en de inpassing van de constructie op het terrein wordt in deze aanvraag beoordeeld. Aan de overzijde van de straat, rechtover beide betrokken percelen bevindt zich al een bos, welke doorloopt over de [REDACTED] richting [REDACTED].

Samen met de nieuwe aanplant van de groenbuffer zal dit aanleiding geven tot een gesloten geheel waarbinnen dan via de poort het zuiveringstation zichtbaar zal zijn.

De rietvelden bevinden zich ongeveer 2,5 m hoger dan het niveau van de voorliggende straat binnen het glooiend landschap.

Het rietveld is uiteraard niet omkleed met een groenbuffer.

De voorgestelde maatregelen zullen op termijn, na het volgroeien van de groenbuffer als geheel inpassen in de omgeving.

...”

4.

Gegeven het voorgaande en gelet op de geciteerde motivering blijkt dat de verwerende partij het voorwerp van de aanvraag aan de hand van concrete gegevens en op een afdoende wijze heeft getoetst aan de toepassingsvoorwaarden van artikel 20 Inrichtingsbesluit. De verzoekende partij toont alvast niet aan dat deze beoordeling onjuist dan wel kennelijk onredelijk of onzorgvuldig is. De omstandigheid dat geen rekening werd gehouden met het feit dat het gebied zou worden beschouwd als een stiltegebied doet aan voorgaande vaststelling geen afbreuk. De verzoekende partij brengt hierover geen concrete gegevens bij, noch van de aard van dit stiltegebied, noch met betrekking tot de mogelijke effecten van de aanvraag hierop.

De Raad merkt verder nog op dat de verzoekende partij niet kan gevolgd worden voor zover zij meent dat in de aangehaalde motivering sprake is van een tegenstrijdigheid. Immers blijkt uit deze motivering duidelijk om welke redenen werd geopteerd voor de uitsluiting van het gebruik van groenhoudende soorten als groenbuffer enerzijds, en de drie rietvelden als infiltratiebakken anderzijds. Beide maatregelen hebben een andere functie, zodat het volstrekt te verantwoorden is dat een verschillende keuze wordt gemaakt. De verzoekende partij toont het tegendeel niet aan.

In zoverre de beoordeling op deugdelijke gronden is gestoeld en de verwerende partij met andere woorden op regelmatige wijze is afgeweken van het vigerende bestemmingsvoorschrift, is een antwoord op de vraag of in deze tevens een schending van artikel 11.4.1 Inrichtingsbesluit voorligt, niet aan de orde.

5.

Tot slot moet met de verwerende partij en de tussenkomende partij vastgesteld worden dat de verzoekende partij de 'voorwaarde' van het bestaan van een dringende en absolute noodzaak waaraan niet zou zijn voldaan en waarnaar wordt verwezen om te concluderen tot een schending van artikel 20 Inrichtingsbesluit afleidt uit de omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen. Deze omzendbrief heeft evenwel geen verordenend of reglementair karakter en dient derhalve als louter richtinggevend te worden beschouwd en dit in zoverre geen voorwaarden aan de bestemmingsvoorschriften worden toegevoegd.

Artikel 20 Inrichtingsbesluit vereist dat de betrokken bouwwerken verenigbaar zijn met de algemene bestemming en met het architectonisch karakter van het betrokken gebied. Andere voorwaarden worden er niet gesteld. In haar uiteenzetting voegt de verzoekende partij dan ook meer (en strengere) voorwaarden toe aan de mogelijke toepassing van artikel 20 Inrichtingsbesluit zodat haar kritiek ten aanzien van de bestreden beslissing op dit punt evenzeer als ongegrond dient verworpen te worden.

Het middel is in beide onderdelen ongegrond.

D. Vierde middel

Standpunt van de partijen

1.

In dit middel roept de verzoekende partij de schending in van artikel 5.2.1.5, § 5, van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlarem II). De verzoekende partij ontwikkelt het middel als volgt:

“...

Tijdens het openbaar onderzoek werd volgend bezwaar naar voor gebracht :

"Aansluitend op het vorige punt, wordt opgemerkt dat in het aanvraagdossier wordt gesproken over een groenscherm van "gemiddeld" 5 meter breed, en niet over "minimum" 5 meter breed. Uit de plannen blijkt dat het voorziene groenscherm niet overal een minimum breedte van 5 meter bereikt".

In de bestreden beslissing wordt daarop gerepliceerd :

"een groenscherm van 4,5 of 5,5 m breed zal geen betekeinsvolle impact hebben op de omgeving; een gemiddelde van 5 m is algemeen gebruikelijk rondom installaties die niet eigen zijn aan de natuurlijke omgeving waarin ze voorzien zijn".

Uit duidelijke rechtspraak (zie o.m. arr. R.v.St. nr. 78.964 van 25 februari 1999; nr. 152.378 van 8 december 2005; 157.252 van 31 maart 2006) blijkt dat een installatie zoals de voorliggende een slibbehandelingsinstallatie omvat en aldus valt onder de gelding van Hoofdstuk 5.2. van Vlarem II (Inrichtingen voor de verwerking van afvalstoffen).

Artikel 5.2.1.5, §5, van dat hoofdstuk bepaalt :

"Tenzij anders bepaald in de milieuvergunning wordt langsheen de randen van de inrichting een groenscherm van minstens 5m breedte aangelegd. Het groenscherm bestaat uit streekeigen laag- en hoogstammige dichtgroeïende gewassen. De exploitant neemt de nodige maatregelen om zo snel mogelijk een efficiënt groenscherm te bekomen. Voor nieuwe inrichtingen wordt het groenscherm aangeplant zodra de bouwwerken dat toelaten en het plantseizoen is aangebroken. Indien geen bouwwerken worden uitgevoerd, wordt het groenscherm aangeplant in het eerste plantseizoen dat bij de aanvang van de uitbating aansluit".

Door te stellen dat een groenscherm rond de voorziene installatie slechts gemiddeld 5 m breed moet zijn, en toe te laten dat het groenscherm langs de kant van de woning minder dan de opgelegde 5 m breed is, schendt de bestreden beslissing artikel 5.2.1.5, §5 van Vlarem II.

...”

2.

De verwerende partij antwoordt hierop als volgt:

“...

Verzoekende partij wil in de stedenbouwkundige vergunning die thans bestreden wordt een voorwaarde toegevoegd zien die klaarblijkelijk strenger is dan de voorwaarde die geregeld is in de regelgeving waarvan zij de schending voorhoudt.

Artikel 5.2.1.5., §5 van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 voorziet volgens verzoekende partij zelf dat een groenscherm van minstens 5 meter aangelegd dient te worden, tenzij anders bepaald in de milieuvergunning.

M.a.w. een anders bepaalde breedte is perfect mogelijk binnen de wettelijke grens van het hoger genoemde artikel.

Dit brengt met zich mee dat wanneer, zoals in voorliggend geval, een gemiddelde breedte van 5 meter voorzien is, dit geenszins ipso facto een schending inhoudt van het hoger genoemde artikel, integendeel.

Het 4de middel is dan ook ongegrond.

...

3.

De tussenkomende partij voegt hieraan nog het volgende toe:

“ ...

In eerste instantie mist dit middel feitelijke grondslag. Ten eerste werd de milieuvergunning definitief verleend zonder dat zij door verzoeker of een andere partij werd bestreden, en is rubriek 2 ‘afvalstoffen’ niet van toepassing op huidige exploitatie. Bij besluit van de Vlaamse Regering van 22 september 2006 werd immers bepaald :

“het afscheiden van vuil en van verontreinigde stoffen uit water, rioolwater en/of afvalwater door middel van vuilroosters, roostergoedpers, zandvangers, vetvangers, voorbezinktanks, beluchtingbassins, nabezinktanks, voorindikkers, na-indikkers, centrifugeren en/of persen, en andere procesmatige onderdelen van afvalwaterzuiveringsinstallaties als bedoeld in rubriek 3.6 en van drinkwaterzuiveringsinstallaties, betreft geen inrichting voor de verwerking van afvalstoffen en is dus niet ingediend onder onderhavige rubriek 2”

Aangezien het ingeroepen artikel 5.2.1.5 § 5 Vlarem II enkel geldt voor inrichtingen die onder rubriek 2 van Vlarem I ingedeeld zijn, is dit artikel in casu niet van toepassing. Dit werd reeds in de milieuvergunning bevestigd in antwoord op een bezwaar van verzoekende partij. Zoals gezegd, heeft verzoeker zich bij dit standpunt neergelegd en de milieuvergunning niet aangevochten.

Ten tweede is het voor tussenkomende partij niet duidelijk in welke mate de niet-naleving de aangehaalde sectorale milieuvoorwaarde uit Vlarem II – voor zover van toepassing – zou kunnen leiden tot de onwettigheid van een stedenbouwkundige vergunning. Als de bepaling van toepassing is, dan betekent dit dat deze door tussenkomende partij hoe dan ook dient nageleefd te worden en dit los van het feit of dit expliciet wordt opgelegd als voorwaarde in de stedenbouwkundige vergunning. De naleving van dit artikel is dan ook een probleem van handhaving maar kan niet leiden tot de onwettigheid van de stedenbouwkundige vergunning.

...”

4.

In haar wederantwoordnota stelt de verzoekende partij nog wat volgt:

“ ...

18. De verwerende partij ontwikkelt in antwoord op het middel een vreemde redenering waarbij zij eerst stelt dat een andere breedte voor een groenscherm perfect mogelijk is zolang

binnen de grenzen van artikel 5.2.1.5., § 5, van Vlarem II wordt gebleven, om dan onmiddellijk nadien te stellen dat een gemiddelde breedte van 5 meter voor een groenscherm (in plaats van de voorgeschreven minimum breedte van 5 meter) dus binnen de grenzen van het geciteerde artikel blijft. De verwerende partij gaat er volgens verzoeker aan voorbij dat in de milieuvergunning geen afwijkende bepalingen werden opgenomen met betrekking tot de breedte van het groenscherm zodat in voorliggend geval een minimum breedte van 5 meter gerespecteerd dient te worden.

19. De tussenkomenende partij betwist de geldigheid van het bewuste artikel. De inrichting zou niet onder rubriek 2 van Vlarem I zijn ingedeeld. Zij verwijst daartoe naar een Besluit van de Vlaamse Regering van 22 september 2006.

20. De verzoeker stelt daar tegenover :

Artikel 14, §1, eerste lid van het Afvalstoffendecreet luidt als volgt:

A Het verwijderen van afvalstoffen is een vergunningsplichtige handeling als bedoeld in het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning.

Artikel 5.22.1.1., §1 Vlarem II stelt dat de bepalingen van het hoofdstuk 5.2. van Vlarem II van toepassing zijn op de inrichtingen bedoeld in rubriek 2 van de indelingslijst bij Vlarem I. Onder rubriek 2 vallen de inrichtingen voor de verwerking van afvalstoffen overeenkomstig het Afvalstoffendecreet.

In de indelingslijst bij Vlarem I werd bij Besluit van de Vlaamse regering d.d. 22 september 2006 de volgende uitzonderingsbepaling opgenomen in de rubrieken 2.2.5. en 2.3.2.:

"Het afscheiden van vuil en van verontreinigende stoffen uit water, rioolwater en/of afvalwater door middel van vuilroosters, roostergoedpers, zandvangsers, vetvangsers, voorbezinktanks, beluchtingsbassins, nabezinktanks, voorindikkers, na-indikkers, centrifugeren en/of persen, en andere procesmatige onderdelen van afvalwaterzuiveringsinstallaties als bedoeld in rubriek 3.6 en van drinkwaterzuiveringsinstallaties, betreft geen inrichting voor de verwerking van afvalstoffen en is dus niet ingedeeld onder onderhavige rubriek 2".

Daardoor zijn deze activiteiten niet langer ingedeeld onder rubriek 2-afvalstoffen maar uitsluitend nog onder rubriek 3-afvalwater en koelwater. Door deze wijziging zijn installaties als de voorliggende niet langer ingedeeld als afvalverwerkingsinrichting. Daardoor zijn ook de strengere voorwaarden vervat in hoofdstuk 5.2. van Vlarem II, niet langer van toepassing op deze activiteiten.

De vraag die zich daarbij stelt is of de indeling van rioolwaterzuiveringsinstallaties onder rubriek 3 niet in strijd is met de kwalificatie volgend uit het Afvalstoffendecreet. Aldus dient te worden nagegaan of een rioolwaterzuiveringsinstallatie moet worden gekwalificeerd als zijnde een inrichting voor de verwerking van afvalstoffen.

Overeenkomstig artikel 3, §5, j van het Afvalstoffendecreet wordt als bijzondere afvalstof beschouwd: "Slib afkomstig van de drinkwaterproductie, de reiniging van riolen, sceptische pufte en vetvangsers en van rioolzuiveringsinstallaties".

Hoewel ingevolge artikel 4. 3. Afvalstoffendecreet het afvalwater op zich niet als een afvalstof kan worden beschouwd, geldt dit wel degelijk voor het slib. In de rechtspraak van de Raad van State wordt, los van de aangebrachte wijzigingen in de indelingslijst bij Vlarem I, gesteld dat een rioolwaterzuiveringsinstallatie een inrichting voor de verwijdering van afvalstoffen uitmaakt (RvS 25 februari 1999, nr. 78.964, [REDACTED]; RvS 8 december 2005, nr. 152.378, [REDACTED]. en RvS 31 maart 2006, nr. 157.252, [REDACTED]). Om tot deze conclusie te komen, baseert men zich op de kwalificatie van slib als afvalstof in het Afvalstoffendecreet en op de aanwezigheid in dergelijke installaties van slib dat duidelijk een behandeling ondergaat. Bovendien wordt in de voornoemde arresten de overweging gemaakt dat de bepalingen van hoofdstuk 5.2. 'Inrichtingen voor de verwerking van afvalstoffen' van Vlarem II, niet enkel van toepassing zijn op inrichtingen die uitsluitend gericht zijn op het verwerken van afvalstoffen. Dit wordt logisch geacht daar de effecten van dergelijke activiteiten immers niet verschillen al

naargelang de bewuste activiteit de enige is van de betrokken inrichting, dan wel kadert in één of meer activiteiten van een inrichting (RvS 25 februari 1999, nr. 78.964, [REDACTED] en RvS 8 december 2005, nr. 152.378, [REDACTED]). Hieruit volgt dat een rioolwaterzuiveringsinstallatie als een inrichting voor de verwerking van afvalstoffen moet worden beschouwd.

Als krachtens het Afvalstoffendecreet de verwerking van slib door indikken en ontwateren als afvalverwerking moet worden gezien en de rioolwaterzuiveringsinstallatie voor dat gedeelte van haar activiteit als een afvalverwerkende inrichting moet worden beschouwd, dient te worden nagegaan in hoeverre het onderbrengen van een rioolwaterzuiveringsinstallatie onder rubriek 3 van de indelingslijst bij Vlarem I te rijmen valt met het Afvalstoffendecreet.

In het reeds vermelde arrest [REDACTED], nr. 152.378 van 8 december 2005 werd er op gewezen "dat wat de aanduiding van afvalstoffen en de behandelingstechnieken ervan betreft, het afvalstoffendecreet waarnaar in rubriek 2 expliciet wordt verwezen, de "lex specialis" vormt en niet de indelingslijst bij Vlarem, dat in beginsel een procedurebesluit is en een lagere norm betreft dan het afvalstoffendecreet; dat dienvolgens een wijziging van de indelingslijst door het besluit van de Vlaamse regering van 12 januari 1999 niet zo gelezen mag worden dat ze expliciet of impliciet een wijziging aanbrengt aan het karakter dat het afvalstoffendecreet toeschrijft aan de betrokken installaties".

Uit het geciteerde arrest blijkt dat een (impliciete of expliciete) wijziging van de indelingslijst niet tot gevolg kan hebben dat inrichtingen die overeenkomstig het Afvalstoffendecreet en zijn uitvoeringsbesluiten moeten worden beschouwd als inrichtingen waar afvalstoffen worden verwerkt die kwalificatie zouden verliezen door het loutere feit dat de geviseerde activiteit uitdrukkelijk vermeld wordt in een rubriek van de indelingslijst die in hoofdzaak geen betrekking heeft op het verwerken van afvalstoffen. Het feit dat het hier gaat over een besluit van 2006 waarbij rioolwaterzuiveringsinstallaties uitdrukkelijk onder rubriek 3.6 worden ingedeeld, doet niets af aan deze redenering. Deze wijziging van de indelingslijst kan niet tot gevolg hebben dat de installatie voor de behandeling van slib haar kwalificatie van afvalverwerkende inrichting zou verliezen.

De wijziging door het besluit van 22 september 2006 kan evenmin steun vinden in artikel 32 van het Afvalstoffendecreet. Dat artikel maakt de Vlaamse regering bevoegd om de nadere regels vast te stellen voor het beheer van de bedoelde afvalstoffen, deze regels kunnen zelfs afwijken van artikel 14 van het decreet. Het moet evenwel gaan om regels voor het beheer van de bedoelde afvalstoffen en ze moeten noodzakelijk zijn voor de doelmatige verwijdering ervan. Het wijzigen van het karakter van de rioolwaterzuiveringsinstallatie is geen regel voor het beheer van afvalstoffen, in casu dan het geproduceerde slib, maar heeft tot doel om dergelijke installaties in zijn geheel niet onder regels eigen aan een afvalverwerkingsinrichting te laten vallen.

Uit dit alles volgt dat de exclusieve indeling onder rubriek 3.6. in strijd is met artikel 14, §1, van het Afvalstoffendecreet dat stelt dat het verwijderen van afvalstoffen een vergunningsplichtige handeling is als bedoeld in het Milieuvergunningendecreet. Het ontwateren en indikken van de slibproductie wordt hierdoor niet meer gekwalificeerd als een vergunningsplichtige handeling, wat niet strookt met de kwalificatie die volgt uit het Afvalstoffendecreet. Aldus dient de door de tussenkomende partij geciteerde wijziging aangebracht door het besluit van de Vlaamse regering d.d. 22 september 2006 overeenkomstig artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing te worden gelaten. Dit heeft als gevolg dat de bepalingen van hoofdstuk 5.2. en meer bepaald artikel 5.2.1.5, §5 van Vlarem II van toepassing zijn. Rond de geplande inrichting dient een groenscherm van ten minste 5 meter breed te worden aangelegd. Het middel is gegrond.

...

Beoordeling door de Raad

1.

Met de tussenkomende partij dient vastgesteld te worden dat de verzoekende partij ten onrechte meent dat artikel 5.2.1.5, § 5, Vlarem II van toepassing is op de aanvraag die tot de bestreden beslissing heeft geleid, en aldus niet dienstig kan opwerpen dat de aanvraag, door niet te voorzien in een groenscherm van minstens 5 meter breedte, het vermelde artikel schendt.

Immers betreft dit artikel overeenkomstig artikel 5.2.1.1, §1 Vlarem II de inrichtingen bedoeld in rubriek 2 – ‘Afvalstoffen’ van de indelingslijst, en bij besluit van de Vlaamse Regering van 22 september 2006 werd gesteld:

“ ...

Het afscheiden van vuil en van verontreinigde stoffen uit water, rioolwater en/of afvalwater door middel van vuilroosters, roostergoedpers, zandvangsers, vetvangsers, voorbezinktanks, beluchtingbassins, nabezinktanks, voorindikkers, na-indikkers, centrifugeren en/of persen, en andere procesmatige onderdelen van afvalwaterzuiveringsinstallaties als bedoeld in rubriek 3.6 en van drinkwaterzuiveringsinstallaties, betreft geen inrichting voor de verwerking van afvalstoffen en is dus niet ingediend onder onderhavige rubriek 2.’

...”

2.

In haar wederantwoordnota bevestigt de verzoekende partij de uitsluiting van voorliggende aanvraag van het toepassingsgebied van artikel 5.2.1.5, § 5, Vlarem II.

Evenwel werpt zij vervolgens op dat deze wijziging, welke een rioolwaterzuiveringsinstallatie zoals voorliggende aanvraag indeelt in rubriek 3 (‘Afvalwater en koelwater’) Vlarem II, strijdig zou zijn met het Afvalstoffendecreet gezien slib in dit decreet als een afvalstof beschouwd wordt, zodat een rioolwaterzuiveringsinstallatie aldus dient aanzien te worden als een inrichting voor de verwijdering van afvalstoffen.

Dergelijke kritiek is evenwel niet dienstig ter beoordeling van de in dit middel opgeworpen schending, waar de vraag zich beperkt tot de al dan niet toepassing van artikel 5.2.1.5, § 5, Vlarem II, en of aldus een groenscherm van minstens 5 meter verplicht is. Het middel is ongegrond, minstens mist het juridische grondslag.

E. Vijfde middel

Standpunt van de partijen

1.

In dit middel roept de verzoekende partij de schending in van de motiveringsplicht en van de artikelen 6, 8 en 5 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, van de artikelen 2, 3 en 4 van het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstantie en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid en van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen.

De verzoekende partij ontwikkelt het middel als volgt:

“ ...

Tijdens de bezwaarprocedure werden volgende elementen omtrent de gevolgen voor de waterhuishouding opgeworpen :

"Uit de plannen blijkt dat het niveau van het bestaande maaiveld op het achterste gedeelte van de installatie tot meer dan twee meter zal worden verlaagd. Dat heeft sterke nadelige effecten op de omliggende percelen, in het bijzonder op de percelen achter en naast de woning en achter de geplande installatie: Net zoals bij "winterbedden" in een groentetuin, zal door het niveauverschil het hoger gelegen deel uitdrogen. Waar dit bij een groentetuin gewenst is, om vroeger in het groeiseizoen te kunnen starten, zal de zware herprofilering hier leiden tot een verstoring van de waterhuishouding en tot een verschraling van de omliggende percelen".

"In de grote oppervlakken van de rietvelden (ongeveer 900 m2 in totaal) zal geen infiltratie meer mogelijk zijn doordat het riet in een met plastic omgeven "plantbak" wordt geplant. Regenwater dat erin valt kan niet meer in de bodem infiltreren maar wordt versneld afgevoerd naar de [REDACTED] waardoor het risico op een overstroming ter plaatse of verderop toeneemt. Het waterbergend vermogen van het betrokken perceel wordt sterk aangetast. De voorziene infiltratievoorzieningen zijn ruim onvoldoende om het verschil te compenseren (de [REDACTED] spreekt zelf van compensaties voor 720 m2, terwijl daar nog 182 m2 verhardingen moeten van worden afgetrokken)".

"Een perceel weiland tussen het huidig voorliggende perceel en de beek, dat volgens vertegenwoordigers van de [REDACTED] zelf technisch een betere locatie zou zijn voor de inplanting van de zuiveringsinstallatie, wordt niet in aanmerking genomen omdat het in overstromingsgevoelig gebied zou liggen. Uit de ingediende plannen blijkt dat de [REDACTED] van plan is het voorste gedeelte van het huidig voorliggende perceel af te graven tot het niveau van de straat, waardoor het op quasi gelijke hoogte komt met de overstromingsgevoelige percelen ernaast. Het is naar mijn mening compleet onzinnig een installatie niet op een bepaald perceel te localiseren omdat het is ingekleurd als overstromingsgevoelig, om dan een naastgelegen hogergelegen perceel te kiezen dat niet zo is ingekleurd, maar dat in de praktijk zodanig wordt verlaagd dat het eveneens overstromingsgevoelig wordt. Op deze wijze wordt bovendien de natuurlijke buffer tussen de woning en de overstromingsgevoelige oevers van de [REDACTED] weggenomen, minstens verzwakt".

In de bestreden beslissing wordt het volgende gesteld :

"nergens wordt het maaiveld ter hoogte van de rietvelden meer dan 1m opgehoogd of afgegraven. De bestaande en de nieuwe maaiveldpeilen zijn af te lezen op de plannen 3/17 en 6/17. Deze terreinnivellering is nodig om een horizontaal vlak te krijgen waarop de rietvelden worden aangelegd. Aan de grenzen van de KWZI wordt het huidige maaiveld aangehouden zodat op de omliggende terreinen geen niveauwijzigingen dienen te gebeuren".

"de HDPE folie onder de rietvelden verhindert het infiltreren van het hemelwater; de rietvelden hebben tot doel om het afvalwater verder te zuiveren na de 'harde' zuivering in de monolieten constructies; derhalve is het niet wenselijk dat dit niet volledige zuiver water in de bodem wordt ingebracht totdat het volledig is gezuiverd; bovendien werken de rietvelden als buffer voor vertraagde afvoer naar een oppervlaktewater, in casu de [REDACTED];

de provinciale verordening hemelwater laat toe te infiltreren indien mogelijk, zoniet een vertraagde afvoer"

"het aansluitend terrein richting [REDACTED] ligt in een mogelijk overstromingsgevoelig gebied; doch het terrein van [REDACTED] wordt langs de zijde van de [REDACTED] plaatselijk verhoogd zodat in alle redelijkheid dient gesteld dat het terrein van [REDACTED] niet zal overstromen; bovendien wordt de buffercapaciteit van het terrein die wel in overstromingsgevoelig gebied ligt niet gewijzigd door het zuiveringsstation op een hoger perceel te voorzien in plaats van lager gelegen buffervolume te verminderen".

Deze motivering in de bestreden beslissing is voor tal van aspecten naast de kwestie en compleet niet afdoende.

-Uit de plannen gevoegd bij het aanvraagdossier, blijkt dat de zone waar de rietvelden zijn voorzien achteraan wel degelijk tot 2 meter diepte wordt weggegraven. Daarnaast blijkt nergens dat het perceel zou worden opgehoogd, er lijkt enkel te zullen worden afgegraven. Tenslotte wordt enkel bevestigd dat het huidige maaiveld aan de perceelsgrenzen blijft aangehouden. Op het bewaar inzake uitdroging van de percelen en tuin achter en links van de geplande installatie door het tot stand gebrachte niveauverschil, wordt compleet niet ingegaan.

-Wat de verhinderde infiltratie van het regenwater in de bodem betreft, dit wordt enkel bevestigd door de beschrijving van de werking van de folie onder de rietvelden. Het bezwaar terzake wordt compleet genegeerd. Daarnaast wordt gesteld dat de rietvelden als buffer werken, wat complete onzin is. In de geplande rietvelden wordt het regenwater dat in de met zand en kiezel gevulde en langs onderen met plastic afgesloten plantbakken valt, onmiddellijk via de overloop en het aansluitende buizensysteem afgevoerd naar het oppervlaktewater. Voorts wordt gesteld dat de provinciale verordening hemelwater toelaat "te infiltreren, indien mogelijk, zoniet een vertraagde afvoer". Ten eerste is in de voorgestelde installatie geen sprake van een vertraagde afvoer. Daarnaast, en meer fundamenteel, werd helemaal geen onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om meer te infiltreren. Met een minimum aan inspanningen is het mogelijk om de infiltratievoorzieningen rond de installatie te verbeteren zodat minstens het verlies aan waterbergend vermogen wordt gecompenseerd. Het wordt zelfs niet onderzocht.

-Wat betreft het wegnemen van de natuurlijke buffer tussen de woning en de overstromingsgevoelige oevers van de [REDACTED] wordt gesteld dat het terrein van [REDACTED] plaatselijk wordt verhoogd zodat het niet zal overstromen. Uit welke plannen blijkt dat? Nergens in het aanvraagdossier is dergelijk plan terug te vinden. Tot welke hoogte zal worden verhoogd? Zal die geplande verhoging eenzelfde niveau bereiken als het perceel nu, voordat het wordt afgegraven. Dat de buffercapaciteit van het aangrenzende perceel dat in overstromingsgevoelig gebied ligt, niet wordt gewijzigd, lijkt nogal evident, dat werd ook nergens in twijfel getrokken.

-Dat het waterbergend vermogen van het betrokken perceel wel grondig wordt aangetast wordt niet betwist, dat de compenserende infiltratievoorzieningen van [REDACTED] ruim onvoldoende zijn evenmin. Nergens wordt een motivering gegeven die daarop ingaat. De situatie ter plaatse zal er wat waterbeheer betreft sterk op achteruitgaan, de frequentie van overstromen wordt groter dan ze nu al is.

*-De bestreden beslissing schendt niet alleen de motiveringsverplichting, maar ook de hierboven aangehaalde artikelen van het decreet betreffende het integraal waterbeleid en het genoemde uitvoeringsbesluit.
...*

2.

De verwerende partij antwoordt hierop als volgt:

“ ...

In feite komt de kritiek van de verzoekende partij neer op de bezwaren 7, 8 en 11, waarop als volgt werd geantwoord in de bestreden beslissing:

...

Klaarblijkelijk gaat de verzoekende partij in de toelichting van dit middel uit van een afgraving tot 2 meter diepte in de zone van de rietvelden, wat geen steun vindt in de hoger vermelde plannen.

Wat de infiltratie betreft is het buiten betwisting dat de folie onder de rietvelden de infiltratie van het hemelwater verhindert.

Verzoekende partij is echter een andere mening toegedaan wat betreft de vertraagde afvoer naar het oppervlaktewater door de rietvelden.

Waar verzoekende partij het haalt dat dit complete onzin is, is zelf een raadsel.

Volledig conform de provinciale verordening wordt in de beslissing vastgesteld dat waar het infiltreren van het water onmogelijk is, vertraagde afvoer toegelaten is, net wat door de rietvelden wordt beoogd.

Tenslotte is er nog de vraag van de verzoekende partij over de verhoging die vermeld is in het antwoord op het bezwaar 11.

Uit de antwoorden op de ingeroepen bezwaren 7 en 11 blijkt dat er een horizontaal vlak nodig is waarvoor terreinnivellering wordt aangebracht om de rietvelden aan te leggen en blijkt tevens dat aan de grenzen van de KWZI het huidige maaiveld aangehouden wordt, zodat op de omliggende terreinen geen niveauwijzigingen dienen te gebeuren.

Tenslotte is de opmerking van de verzoekende partij over het achteruitgaan van het waterbeheer en de frequentie van overstromingen niet gesteund op feitelijke gegevens.

Wat niet infiltreert o.w.v. de HDPE-folie wordt via de rietvelden vertraagd afgevoerd.

Het 5de middel is dan ook niet gegrond.

...”

3.

De tussenkomende partij voegt hieraan nog het volgende toe:

“ ...

Dat verwerende partij een watertoets heeft uitgevoerd, kan bezwaarlijk betwist worden. De bestreden beslissing stelt :

...

Verwerende partij stelde bijgevolg vast dat het perceel zelf, voorwerp van de aanvraag, niet gelegen is in overstromingsgevoelig gebied en geen nadelige effecten te verwachten heeft. Evenmin zijn er aanwijzingen voor schadelijke effecten voor het aanpalende overstromingsgevoelig gebied.

Bovendien werd bij de behandeling van de bezwaarschriften ingegaan op de argumenten die hierover door verzoekende partij werden uiteen gezet. Het bezwaar werd op dit punt als volgt weerlegd:

...

Verzoekende partij betwist de correctheid van deze argumenten, maar slaagt er niet in om zijn argumentatie hard te maken. Tussenkomen de partij kan verwijzen naar hetgeen zij reeds bij de weerlegging van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel aangegeven heeft met betrekking tot de ophogingen en afgravingen van het terrein en de bufferende capaciteit van de rietvelden : hieruit blijkt dat verzoeker de plannen verkeerd interpreteert en de werking van de installatie foutief inschat.

Het is niet correct dat het maaiveld tot 2 m verlaagd zou worden : de maximale verlaging van het maaiveld bedraagt ongeveer 0,90 m aan de zijde van de woning van verzoeker, terwijl aan de zijde van de waterloop geen verlaging wordt voorzien. De gemiddelde verlaging is dan ook minder dan 0,50 m.

In tegenstelling tot wat verzoeker veronderstelt, zal de aanleg en de werking van de KWZI eerder een positief effect hebben op de waterhuishouding. In eerste instantie zal de waterkwaliteit van de [REDACTED] uiteraard aanzienlijk verbeteren nu het afvalwater niet meer rechtstreeks geloosd wordt maar eerst gezuiverd wordt. Daarenboven geeft de zuivering aanleiding tot een vertraagde lozing in de [REDACTED]. Ingevolge een eerdere vergunning (die door verzoekende partij niet werd aangevochten) wordt de aanleg van een collectorleiding vergund die het afvalwater van de bestaande lozingspunten stroomopwaarts oppikt en afvoert naar de huidige plaats van overstort op het perceel naast de KWZI. De KWZI zorgt ervoor dat dit aangevoerde afvalwater opgepompt wordt uit de collector en na zuivering vertraagd in de [REDACTED] geloosd wordt.

Ook de afvoer van het regenwater wordt hierdoor gunstig beïnvloed. Bij droog weer zal de collector immers leeg zijn zodat een buffervolume ontstaat voor regenwater dat bij hevige regenval via de riolering in de collector terecht komt. De rietvelden zullen bij regenweer niet zorgen voor een versnelde afvoer van het regenwater, zoals verzoeker beweert, maar integendeel voor een vertraging. Wanneer water uit een bekken (zoals een rietveld) naar een drainageleiding wordt afgevoerd, treedt er hydraulisch verlies op, dat groter wordt afhankelijk van het debiet. Deze verliezen nemen kwadratisch toe met de snelheid van het water, en dus ook met het debiet.

Gelet op dit alles, slaagt verzoeker er niet in om aan te tonen dat er schadelijke effecten op de waterhuishouding te verwachten zijn waarmee geen rekening is gehouden in de bestreden beslissing. Ook het laatste middel is ongegrond.

...”

4.

In haar wederantwoordnota stelt de verzoekende partij nog wat volgt:

“ ...

21. De verwerende partij citeert uit de bestreden beslissing en stelt dat wel degelijk sprake is van een vertraagde afvoer door de rietvelden. Zij stelt dat vertraagde afvoer toegelaten is

daar waar infiltratie onmogelijk is. Voorts stelt zij dat het terrein wordt genivelleerd en dat op de omliggende terreinen geen niveauwijzigingen dienen te gebeuren.

22. Zoals aangetoond bij de bespreking van de ontvankelijkheid van het beroep, is van een vertraagde afvoer van hemelwater in periodes van regenval geen sprake. Regen die in de met steenslag en zand gevulde bakken valt wordt onmiddellijk via de overloop naar het oppervlaktewater afgevoerd. Er is helemaal geen sprake van vertraagde afvoer, laat staan dat het onmogelijk is meer infiltratiemogelijkheden te voorzien. De 720 m² compenserende infiltratievoorzieningen die zijn voorzien betreffen eigenlijk een gewone gracht. Het betrokken perceel zelf is ruim genoeg om in dergelijke bijkomende infiltratiemogelijkheden te voorzien. Nochtans wordt zelfs een dergelijk eenvoudige aanpassing niet als een voorwaarde in de bestreden beslissing opgelegd. Hieruit blijkt duidelijk dat dit punt, hoewel duidelijk naar voor gebracht tijdens het openbaar onderzoek, niet werd onderzocht.

De verwerende partij maakt voorts opnieuw niet duidelijk welke de verhogingen zijn waarvan sprake in de bestreden vergunning. Nergens wordt verduidelijkt tot welke hoogte zou worden verhoogd en of die geplande verhoging eenzelfde niveau zou bereiken als het perceel nu, voordat het wordt afgegegraven. Uit de plannen blijkt integendeel dat het bestaande maaiveld zal worden verlaagd, op het gedeelte tegen de straat zelfs tot op het niveau van de overstromingsgevoelige oevers van de Waarbeek ernaast. De bufferende werking van het betrokken perceel tussen die oevers en de woning van de verzoeker wordt daardoor helemaal tenietgedaan. Dat wordt door de verwerende partij niet betwist.

23. De tussenkomenende partij stelt dat werd vastgesteld dat het betrokken perceel zich niet in overstromingsgevoelig gebied bevindt. Zij spreekt over een gemiddelde verlaging van 50 cm en verwijst naar een verbeterde waterkwaliteit en een vertraagde lozing van het gezuiverde water en van regenwater.

24. Zoals verzoeker reeds opwierp ten tijde van het openbaar onderzoek wordt het voorste gedeelte van het perceel afgegraven tot op het niveau van de percelen ernaast die zijn ingekleurd als overstromingsgevoelig, waardoor het perceel in de praktijk zelf overstromingsgevoelig wordt en de bufferende werking ervan tussen woning en waterloop tenietgedaan wordt. De tussenkomenende partij verwijst naar gemiddelden van afgravingen maar ontkent deze vaststelling niet, integendeel, bij de bespreking van het belang en de nadelen in het verzoekschrift tot tussenkomst stelt zij zelf dat in de eerste zone tegen de weg meer wordt weggegraven en dat daar het niveau van de straat zal worden aangehouden. Dat blijkt ook uit de plannen gevoegd bij het dossier. Zo weerlegt de tussenkomenende partij ten eerste niet dat in de bestreden beslissing niet werd ingegaan op dit element, ten tweede weerlegt zij ook niet dat de bufferende werking van het betrokken perceel tussen de oevers van de beek en tussen de woning teniet wordt gedaan.

Zij betwist niet dat de infiltratiemogelijkheden in de voorziene installatie ruim onvoldoende zijn om het verlies aan infiltratiecapaciteit te compenseren.

Daarnaast verwijst zij opnieuw naar een betere waterkwaliteit, maar dat heeft zoals ook eerder gesteld geen invloed op de frequentie van overstromen, de waterhoeveelheid blijft dezelfde. Van een vertraagde lozing is zoals ook eerder gesteld geen sprake in periodes van regenval. De tussenkomenende partij geeft in haar brief van 30 april 2012 (stuk 3) aan dat dagelijks bijna 100.000 liter rioolwater zal worden aangevoerd in haar installatie. Dagelijks zal dus ook zoveel op één centraal punt vlak bij de woning van de verzoeker worden geloosd, en niet zoals dat voorheen het geval was op veel verschillende plaatsen in grachten in de omgeving. Wanneer dat wordt gecombineerd met hemelwater dat op hetzelfde punt zal worden geloosd, omdat het onvoldoende kan infiltreren, in een gebied dat nu reeds regelmatig overstroomt, terwijl de buffer die bestond ter bescherming van de woning zal zijn

weggegraven, dan is het duidelijk dat het ontbreken van een afdoende onderzoek en motivering omtrent deze elementen een wezenlijk gebrek vormt van de bestreden beslissing en een schending uitmaakt van de opgeworpen bepalingen. De gevolgen die voortvloeien uit deze tekortkomingen zijn van dergelijk fundamentele aard dat zij de vernietiging van de bestreden beslissing rechtvaardigen. Het vijfde middel is gegrond.

...

Beoordeling door de Raad

1.

In haar vijfde middel herneemt de verzoekende partij in essentie enkele van haar bezwaren met betrekking tot de impact van het project op de waterhuishouding en voert zij aan dat de antwoorden op de betrokken bezwaren niet afdoende, noch correct zijn. In het algemeen acht zij de voorziene infiltratievoorzieningen ontoereikend en vreest zij op een verhoogd overstromingsrisico.

Een eerste bezwaar betreft de verlaging van het maaiveld en daaruit volgende verstoring van de waterhuishouding en vershraling van de omliggende percelen. De bestreden beslissing antwoordt als volgt op het bezwaar:

“ ...

nergens wordt het maaiveld ter hoogte van de rietvelden meer dan 1m opgehoogd of afgegraven. De bestaande en de nieuwe maaiveldpeilen zijn af te lezen op de plannen 3/17 en 6/17. Deze terreinnivellering is nodig om een horizontaal vlak te krijgen waarop de rietvelden worden aangelegd. Aan de grenzen van de KWZI wordt het huidige maaiveld aangehouden zodat op de omliggende terreinen geen niveauwijzigingen dienen te gebeuren.

...”

Waar de verzoekende partij, ook nog in haar verzoekschrift, uitgaat van een verlaging van 2 meter en wijst op vershraling van de omliggende percelen als gevolg daarvan, blijkt duidelijk uit de plannen, en zoals reeds gesteld in de bestreden beslissing, dat geen sprake is van een verlaging van het maaiveld van 2 meter, maar van maximum 0,90 meter. De kritiek mist met andere woorden feitelijke grondslag.

2.

In een volgend bezwaar vreest de verzoekende partij voor een verhoogd risico op overstromingen omdat door de rietvelden geen infiltratie van hemelwater meer mogelijk is en het regenwater aldus versneld naar de Waerbeek zal worden afgevoerd.

Het antwoordt in de bestreden beslissing luidt:

“ ...

de HDPE folie onder de rietvelden verhindert het infiltreren van het hemelwater; de rietvelden hebben tot doel om het afvalwater verder te zuiveren na de 'harde' zuivering in de monolieten constructies; derhalve is het niet wenselijk dat dit niet volledige zuiver water in de bodem wordt ingebracht totdat het volledig is gezuiverd; bovendien werken de rietvelden als buffer voor vertraagde afvoer naar een oppervlaktewater, in casu de [REDACTED]; de provinciale verordening hemelwater laat toe te infiltreren indien mogelijk, zoniet een vertraagde afvoer.

...”

Met de verwerende en de tussenkomende partij, en zoals uit de bestreden beslissing ook blijkt, wordt vastgesteld dat de rietvelden dienen om het afvalwater te zuiveren en het derhalve niet de bedoeling is dat het hemelwater hier in de grond infiltreert. Daarnaast wordt het water, mede door de rietvelden, vertraagd afgevoerd naar de [REDACTED]. De verzoekende partij beweert in haar verzoekschrift het tegendeel van dit laatste, maar slaagt er niet in dit verder concreet aan te tonen. Evenmin toont zij de kennelijke onredelijkheid van de betrokken overwegingen in de bestreden beslissing aan.

3.

Tot slot wijst de verzoekende partij op de afgraving van het voorste gedeelte van het perceel van de aanvraag tot het niveau van de straat, waardoor het op ongeveer gelijke hoogte zou komen met de naastliggende overstromingsgevoelige percelen. Hierdoor zou de natuurlijke buffer tussen de woning van de verzoekende partij en de Waerbeek verminderen.

In de bestreden beslissing wordt als volgt op dit bezwaar geantwoord.

“ ...
het aansluitend terrein richting [REDACTED] ligt in een mogelijk overstromingsgevoelig gebied; doch het terrein van [REDACTED] wordt langs de zijde van de [REDACTED] plaatselijk verhoogd zodat in alle redelijkheid dient gesteld dat het terrein van [REDACTED] niet zal overstromen; bovendien wordt de buffercapaciteit van het terrein die wel in overstromingsgevoelig gebied ligt niet gewijzigd door het zuiveringsstation op een hoger perceel te voorzien in plaats van lager gelegen buffervolume te verminderen.
...”

Deze overwegingen worden herhaald bij de beoordeling van de watertoets.

De verzoekende partij werpt op dat in de bestreden beslissing wordt geantwoord dat het terrein van [REDACTED] wordt verhoogd maar dat nergens wordt aangegeven tot welke hoogte. De Raad stelt hierbij evenwel vast dat de verzoekende partij in haar verzoekschrift in essentie loutere beweringen aanvoert die het tegendeel stellen van wat in de bestreden beslissing wordt overwogen, en hierbij nalaat haar vrees op een verhoogd risico op overstromingen door de geplande werken te concretiseren of aannemelijk te maken. Anderzijds kan op grond van de antwoorden en motivering van de bestreden beslissing op de twee voorgaande bezwaren redelijkerwijs worden besloten dat de aanvraag het risico op overstromingen op het terrein niet verhoogt. Hoeveel de verhoging van het terrein precies bedraagt, dient in dit licht niet nader verduidelijkt te worden, gezien de verwerende partij reeds stelde dat het maaiveld ter hoogte van de rietvelden nergens met meer dan 1 meter opgehoogd of afgegraven wordt, dat de bestaande en de nieuwe maaiveldpeilen zijn af te lezen op de plannen 3/17 en 6/17, en dat aan de grenzen van de KWZI het huidige maaiveld wordt aangehouden zodat op de omliggende terreinen geen niveauwijzigingen dienen te gebeuren.

4.

Gegeven voorgaande vaststellingen en overwegingen is de Raad van oordeel dat de verzoekende partij er niet in slaagt aan te tonen dat de motivering, zoals vervat in de bestreden beslissing betreffende de impact van het project op de waterhuishouding kennelijk onredelijk of foutief is, noch dat de ingeroepen bepalingen worden geschonden.

Het middel is ongegrond.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van [REDACTED] is ontvankelijk.
2. Het beroep is ontvankelijk maar ongegrond.
3. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 275 euro, ten laste van de verzoekende partij.
4. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting op 22 maart 2016, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, derde kamer, samengesteld uit:

Filip VAN ACKER, voorzitter van de derde kamer,

met bijstand van

Lieselotte JOPPEN, toegevoegd griffier.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de derde kamer,

Lieselotte JOPPEN

Filip VAN ACKER